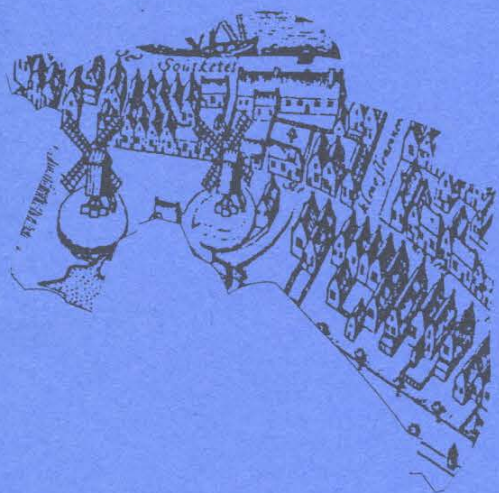

HDP

A
F
D
E
L
I
N
G
S
O
R
G
A
A
N

*Amperde oceanus in die
vanden herten, van de
andere gemiddelde fundant
dare omst. Alst die Bi
reerde amperde, die
han te afoldit, a
dare, naylor
thou, 1616
na han, it 20
ontout, lapan, 1616
tanaria craftloos, in, a
hindere, wo in 1616
ge ofie afuilde hant
A gien, t'vants in 1616
A lude hant gendigt, die
N heb d'gan, die nodre 16
st'handen, abgelsift, 1
Lant de de 1616. 16*

JAARGANG 8 TWEEDUIZEND EEN NUMMER TWEE

N
G
V
G
R
O
N
I
N
G
E
N

HUP PEL DE PUP

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à f 18,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 18,00 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Hornhuizen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 t/m 2000 (met index) kosten f 18,00 per jaargang, drie jaargangen f 45,00, vijf f 60,00 en elke volgende jaargang f 10,00.

Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers/jaargangen.

Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteursexemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk half juli 2001 toesturen aan het redactieadres: Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen.

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De vice-voorzitter M.J. IJzerman (tel.: 050-311 97 07) zal u graag alle benodigde informatie verstrekken.

Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.kvi.nl/~roobol/ngv.htm>

Inhoud HuppelDePup

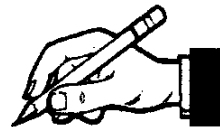
Voorwoord	37
Genealogisch voorstellen.	37
Agenda	40
Afdelingsprogramma	41
Veenkoloniale scheepsbouw en scheepvaart.	41
Van de Bestuurstafel.	44
Het Staatse leger in de 18 ^e eeuw.	46
Allemaal digitaal.	49
Resultaten enquête	49

mei 2001, jaargang 8 nr. 2

Allochtonen van rond de evenaar:	
Jan van Oost	52
Stamreeks Bos	54
Kwartierstaat Heidstra	56
De Grijsse Boerderij te Veendam	57
Korte parenteel Bolhuis.	59
Nieuws van de archieven.	62
Reacties, aanvullingen etc.	62
Boekenrubriek.	64
Vragenrubriek.	66

Voorwoord

Thijs IJzerman

Als u dit nummer ontvangt en leest, dan is het seizoen 2000/2001 inmiddels voorbij, met als hoogtepunt de 48^e Genealogische Dag te Stadskanaal. Veel is er de laatste tijd van het bestuur gevraagd, De 'Duitsland-dag' in april en de Genealogische Dag op 19 mei. Ook de Algemene Vergadering van de NGV op 28 april is weer voltooid verleden tijd. Meer daarover in de rubriek Bestuur & Beleid.

Voor u ligt alweer een nummer van *HuppelDePup*, ons onvolprezen afdelingsblad. Deze keer toch wel met een wat speciaal tintje, u vindt hierin onder meer een bijdrage van dhr. Kerkmeijer die een samenvatting is van hetgeen hij op de Genealogische Dag heeft verteld. *HuppelDePup* heeft ook een wat 'Veenkoloniaal' karakter met een uitstapje naar het Oldambt.

De lezing van Joop van Campen over de Staatse legers in de 18^e eeuw vindt u ook als samenvatting terug in dit nummer.

Mocht u zich afvragen wat er met de enquête is gebeurd die wij eerder gehouden hebben, de resultaten vindt u in dit nummer.

Verder is het nog van belang te melden dat het bestuur er een lid bij gekregen heeft in de persoon van Nico de Oude. Het is de bedoeling dat hij Joop van Campen gaat vervangen in de redactie. Joop heeft vanaf het tweede nummer van de eerste jaargang deel uitgemaakt van de redactie. Na het tweede nummer van de 8^e jaargang stopt hij als redactielid. Namens de redactie: Joop bedankt voor je inzet en het informele voorzitterschap van de redactie!

Tot slot vragen wij nog uw aandacht voor een nieuwe rubriek van Antonia Veldhuis: Allem@@lDigit@@l over de archivale internetactiviteiten van de diverse gemeenten en archieven. Voor aanvullingen houdt zij zich van harte aanbevolen! Spoor vooral uw gemeente aan om op hun website ook archiefgegevens op te nemen!

We wensen u weer veel leesplezier en kopij is nog steeds van harte welkom!

Genealogisch voorstellen

Eddy Landzaat en Antonia Veldhuis

J. (Jan) Niemeijer, lidmaatschapsnummer 127872

Hij is 55 jaar en woonachtig in Veendam. Van beroep is hij journalist. Sinds vijf jaar doet hij onderzoek naar de streekhistorie en naar zijn eigen familie, waarbij met name de families Niemeijer (Veenkoloniën), Steenwijk ('t Zandt, Kantens e.o.) en Steenwijk (Drenthe) in de belangstelling staan. Daarnaast verricht hij onderzoek naar de families Menning (Drenthe), Matena/Matenaar (Drenthe), Hoogenberk (Veendam/Drenthe) en De Vries/Heidema (Meeden/Muntendam).

Te zijner tijd worden de resultaten gepubliceerd. Naast zijn werk en de genealogie weet hij ook nog tijd te vinden voor zijn hobby's tuinieren en knutselen.

Zijn e-mailadres is jan.niemeijer@hi.nl en zijn homepage kunt u vinden op <http://welcome.to/niemeijer>

N.T. (Nico) de Oude, lidmaatschapsnummer 121838

Hij is 67 jaar en woont sinds ruim een jaar in 'stad' nadat hij voor zijn pensionering vele jaren in België had gewoond waar hij bij Procter & Gamble verantwoordelijk was voor de veiligheid van een groep produkten voor mens en milieu. Sinds ruim 10 jaar is hij bezig met de kwartierstaat Kema (andere namen: Berghuis, Beukema, Haaitjes, Heerema, Korringa). Deelstaten zijn gepubliceerd in *HuppelDePup* 2, blz. 20-21 (1995) en *Gens Nostra* 54 (1999), blz. 708.

Door de afdelings-ledenvergadering op 17 februari van dit jaar werd hij benoemd tot lid van het afdelingsbestuur.

Naast genealogie doet hij aan boekbinden. Zijn e-mail adres is ntdeoude@wxs.nl.

G.H. Molenaar-Hayer, lidmaatschapsnummer 127905

Zij is 47 jaar en woont in Groningen. Van beroep is zij doktersassistente. Zij is zo'n anderhalf jaar bezig met haar onderzoek, met name naar haar eigen familie. Zij richt zich vooral op de familie Kuiper, afkomstig uit Zuidlaren, Anloo en Annen. Haar e-mailadres is swin4@freeler.nl

H.C. (Harry) Tattje, lidmaatschapsnummer 127937

Hij is 56 jaar en van beroep hoofd Arbo & Veiligheid. Hij is woonachtig te Vlissingen. Hij is sinds anderhalf jaar bezig met onderzoek naar de eigen familie, maar wil in de toekomst ook de heraldiek induiken. Met name de schippers- en zeeliedenfamilie Tattje mag zich in zijn belangstelling verheugen. Deze familie is afkomstig uit Veendam en Wildervank, met wat uitstapjes naar andere plaatsen in de provincie. Naast de genealogie besteedt hij ook tijd aan reizen, tuinieren, tekenen & schilderen en lezen. Zijn e-mailadres is hctattje@hotmail.com

R.A. Bijmolt-Bensink, lidmaatschapsnummer 127938

Zij is 51 jaar en huisvrouw van beroep. Ze is woonachtig in Eppenhuisen Zij is sinds acht jaar bezig met genealogisch onderzoek, met name naar de eigen familie. Naast de genealogie besteedt zij haar tijd aan kantklossen en de Folkloristische Dansgroep "De Grunneger Daansers" te Zandeweer.

Haar e-mailadres is rabijmolt@hotmail.com

K.H.W. (Koop) Bosma, lidmaatschapsnummer 128124

Hij is 61 jaar en woonachtig in Roden. Als vutter geniet hij nu van het leven en is sinds een klein jaar bezig met genealogie. Daarnaast houdt hij zich bezig met videofilms maken op de PC. Zijn onderzoek richt zich op de eigen familie, waarbij de families Bosma en Koop zich in zijn belangstelling kunnen verheugen. Deze families zijn vooral te vinden in Ooststellingwerf, Steenwijk, Assen en Den Haag. Zijn e-mailadres is bosma.koop@planet.nl

B. (Berend) Bosman, lidmaatschapsnummer 128136

Hij is 57 jaar en woonachtig in Leens. Hij is administratief medewerker van beroep. Hij is al zo'n 15 jaar bezig met genealogisch onderzoek naar de eigen familie, waarbij de streekhistorie ook wordt gevolgd. De aandacht is daarbij gericht op de families Martini, Postma, Bosman, Smit en Mennes die allen in het grensgebied van de provincies Groningen en Friesland voorkomen. Naast de NGV is hij lid van de historische verenigingen van De Marne en Winsum en abonnee van *Gruoninga*. Verder is hij "Vriend" van het CBG. Naast de genealogie is hij bezig met het verzamelen van postzegels en munten. Zijn e-mail-adres is berendbosman@zonnet.nl

E.J. van Linge, lidmaatschapsnummer 128008

Hij is 62 jaar en woonachtig in Veendam. Hij is al zo'n dertig jaar bezig met genealogisch onderzoek naar de eigen familie. Met name de families Van Linge, Veenhoven en Duintjer worden daarbij tegen het licht gehouden. Naast de genealogie besteedt hij zijn tijd aan computeren en het maken van videofilms.

Zijn e-mailadres is ejvanlinge@hetnet.nl

Op het enquêteformulier kon men gegevens invullen voor "trouwe leden stellen zich voor". Velen maakten daar gebruik van.

Om zoveel mogelijk te plaatsen houden we ze kort.

Edo Beenes uit Wageningen (ebeenes@freeler.nl) schrijft: "Trouwe leden in *HuppelDePup* lijkt mij een goed idee". Hij doet vier jaar aan genealogie en is gepensioneerd adj. directeur gemeentelijke sociale dienst. Hij werkt aan: Beenes en Kampinga (beide o.a. Pieterburen, Houwerzijl, Ulrum), Wieringa (Leens, Wehe), Van Inzen (Oldambt, Westerwolde), Groenwold (ook Groenwolt in Ten Boer, Thesinge, Sint Annen), Kooi (idem), Veldman (Ten Boer, Woltersum), Dijkema (Ten Boer, Lellens, St. Annen). Andere hobby's: tuinieren, knutselen, reizen.

J.A.P. Waterborg uit Ten Boer (waterborg@hetnet.nl) is van beroep archivaris en doet vijf jaar aan genealogie. Hij werkt aan de namen Waterborg, Wiertsema, Wiertsema, Rust, Olinga, Van Rijn, Boor, Westerhof (Tjamsweer), Wieringa (Weiwerd) en Kuiper (Loppersum). Een andere hobby is Groninger geschiedenis.

Henk Langeland uit Winschoten (henk@langeland.myweb.nl) is gepensioneerd. Hij is ongeveer 12 jaar met genealogie bezig en heeft als namen o.a. Langeland, Helder/Heller, Bolhuis, Wiekens en Stuur. Andere hobby's: het maken van muziek en antiek-restauratie.

H.P. de Roos uit Haren (hpderoos@hetnet.nl) is gepensioneerd chemisch analist. Hij heeft een familieboek De Roos samengesteld, werkt verder aan kwartierstaten van hem en zijn vrouw (Modderman) en houdt een familieboekje bij van nageslacht van zijn schoonouders. Ook verzamelt hij alle familieberichten van de grootmoeder van moederskant: een De Blécourt.

H. Keimpema uit Roden (lidnr. 122097) doet 7½ jaar aan genealogie en werkt aan de namen Keimpema, Christerus, Jager (Hoogkerk), Poel, Zeldenrust en Jarges. Hobby's: muziek en veel lezen (meest n.a.v. de genealogie).

Henk Zomer uit Zeist (hzomer@antenna.nl) zit in de vut en doet vier jaar aan genealogie. Namen: Zomer, Kerssies, Pals en Karst (Drenthe), Acda en De Voogd (Zeeland), Ronner (Friesland) en Mekkes in Groningen. Van de Mekkes-wortels heeft hij nog niet veel gevonden.

J. Dijkema uit Glimmen (lidnr. 126892) is met de vut. Hij doet 10 jaar aan genealogie, werkt aan Dijkema, Werkman en Koning. Hobby's: motorrijden en vissen.

Egb. R. Krijthe uit Groningen (lidnr. 120774) werkte 40 jaar bij de Suikerunie, hij doet 11 jaar aan genealogie. Namen: Krijthe, Zuiderveld, Slim, Scheepstra en Clobus. Hobby's: moestuin, fietsen, vissen.

Jan R. Nienhuis uit Weesp (j.nienhuis@hccnet.nl) is een geboren stadjer, die sinds 1961 in het westen des lands woont. Hij heeft 33 jaar bij een farmaceutisch chemisch bedrijf gewerkt. Sinds 8 jaar beoefent hij de genealogie. Namen: Nienhuis, Dijkhuis, Spier en Smits. Sinds een jaar gepensioneerd verdeelt hij de tijd over tuinieren, fietsen, joggen, yoga, cryptogrammen maken, lezen en bridge.

Henk Werk (h.werk@hccnet.nl) uit IJmuiden is corrosiedeskundige bij Corus en werkt aan Werk, Tuntelaar, Bremer, Groen, Vos en Jans. Hij probeert twee maal per jaar de Groninger Archieven te bezoeken en gaat regelmatig naar Leiden, CBG en ARA. Doet 10 jaar aan genealogie, is daarnaast actief in de atletiek als seingever en bestuurslid Vereniging van Eigenaren.

H. Benninga uit Assen (Benninga-buirs@hetnet.nl) is scheikundige en doet (met tussenpozen) bijna 60 jaar aan genealogie. Namen: Benninga, Schutten, Buirs, Kamp, Meedendorp, Middelijans. Hobby's: lokale geschiedenis (Groningen en Drenthe) en tuinieren.

J. Bont uit Winschoten (lidnr. 118976) is gemeenteambtenaar, doet 15 jaar aan genealogie, werkt aan Bont, Dijkman, Rendering en Harms en doet aan streekhistorie (Oldambt en Westerwolde).

Agenda

- Hel en hemel. De Middeleeuwen in het Noorden.** Tentoonstelling in het Groninger Museum (t/m 2 september). In het kader hiervan:
- 26 mei **Ervaar en beleef de Middeleeuwen:** gevarieerd lezingenprogramma + 9 juni over de Middeleeuwen in het Noorden. Met bijdragen van de specialisten drs. Gert Kortekaas (over de stad Groningen), dr. Hans Mol (kloosters), prof.dr. Jos Hermans (manuscripten) en dr. Paul le Blanc (schilderingen). Info: tel. 050-3666555; e-mail: gvrugteman@groninger-museum.nl; web-site: www.groninger-museum.nl.
- 1 sept. **Genealogische Ahnenbörse** van 10-16 uur in het Ev.-ref. Gemeindehaus, Am Markt te Nordhorn (D). Deelnemers uit Emsland, Osnabrück, Rheine, Oldenburg, Borken, Vreden en Nederland. Toegang vrij.
- 15 sept. **Open dagen Drents Archief** met als thema : *Van Klooster tot @rchief*. en Op 15 september zal er van 11-17 uur op de Brink voor het archief een
- 16 sept. cultuur-historische uitmarkt in Middeleeuwse sfeer gehouden worden. Op 16 september houdt het Drents Archief open dag. Aanleiding tot dit alles is het geheel vernieuwde depot, het feit dat het archiefgebouw 100 jaar geleden in gebruik genomen werd en dat 2001 het Internationaal Jaar van Vrijwilligers is. Nader bericht volgt.

Aangeboden:

Jaarboeken Centraal Bureau voor Genealogie, Volume 1 (1947) t/m Volume 50 (1997), 50 delen, gebonden (op 7 delen na), in één koop contant f 400,-. F. Renssen, tel: 050 - 3094055; e-mail: renssen@wanadoo.nl

Afdelingsprogramma oktober 2001

Joop van Campen

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station).

Woensdag 3 oktober 2001

Aanvang : 20.00 uur (hal open 19.30)

Thema : *Foto's als historische bron bij genealogisch onderzoek*

Spreker : mevrouw M. Wilke

De laatste jaren is de belangstelling voor foto's als historische bron gestaag toegenomen. Foto's blijken allerlei prachtige en interessante informatie te bevatten over het algemene en het persoonlijke verleden. Maar hoe prachtig deze bron ook mag zijn, tegelijkertijd is het niet zo eenvoudig de foto goed te begrijpen: juist de schijnbare vanzelfsprekendheid van de afbeeldingen en de algemene acceptatie van het 'ritueel' fotograferen als onderdeel van onze leefwereld, maakt het gecompliceerd om de foto verantwoord te duiden. In deze lezing zal ingegaan worden op de mogelijkheden om foto's te gebruiken bij historisch onderzoek, in het bijzonder familiegeschiedenis. Daarvoor wordt eerst een korte inleiding gegeven over de ontwikkeling van de fotografie en hoe het fotograferen een plaats heeft gekregen in het leven van alledag. Daarna zal aan de hand van voorbeelden besproken worden hoe en wat de foto ons leert of laat zien met het familiealbum als 'case'.

Veenkoloniale scheepsbouw en scheepvaart

W. Kerkmeijer

De lezing "Veenkoloniale scheepvaart" die op de Genealogische dag van 19 mei wordt gegeven biedt een kennismaking met de verschillende facetten van het maritieme verleden van de Gronings-Drentse veenkoloniën. Dit omvangrijke gebied dat zich grofweg bevindt in de driehoek Foxhol, Winschoten en de zuidoosthoek van Drenthe, heeft een geheel eigen karakter waarin, naast de turfwinning en de landbouw, het maritieme verleden altijd een opvallende rol heeft gespeeld.

Als gevolg van de grootschalige turfwinning vanaf de 17^e eeuw werden er in het hele gebied kanalen aangelegd waarlangs een bloeiend scheepsbouw- en scheepvaartbedrijf ontstond. Deze ontwikkeling leidde vanaf de 18^e eeuw tot het ontstaan van een omvangrijke veenkoloniale koopvaardijvloot die tot ver in de 20^e eeuw een wezenlijke bijdrage vormde aan het economische leven in de hele regio.

In de lezing wordt ingegaan op de vraag hoe deze ontwikkeling zich voltrok. Hierbij komt de scheepsbouw uitgebreid aan de orde. Voorbeelden van werven uit het hele gebied zullen worden besproken, uit zowel de scheepsbouwcentra in Hoogezand en Sappemeer, in Veendam en de Pekela's maar ook uit de kanaalstreek rond Annerveenschekanaal en Stadskanaal. De vele veenkoloniale schippers en kapiteins bedienden zich in de loop der tijden van een groot scala aan vaartuigen. De tjalken, smakken en koffen en later de galjoten en schoeners kwamen in grote aantallen van de talrijke werven. Deze scheepstypen zijn bij veel mensen wel bekend uit de literatuur of uit de collecties van de scheepvaartmusea in de regio. Minder be-

***Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . .
het meest verrassende museum van de regio !***

U ontmoet er de turfstecker, neemt plaats in de roef van een binnenschip, staat oog in oog met een zeeman en kunt zelfs een echte scheepsjager tegen het lijf lopen. Voordat u het weet neemt u samen met hem plaats in een oergezellig, ouderwets café.

Het Veenkoloniaal Museum is dé plaats voor een succesvolle start van uw familiereünie of personeelsuitje.

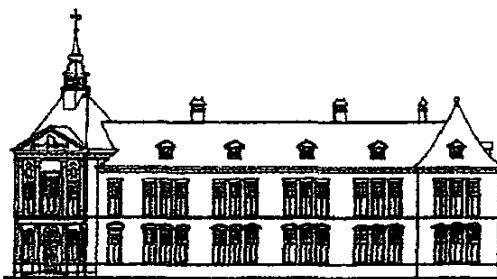
Op uw verzoek verzorgen wij dagvullende arrangementen.

Het Veenkoloniaal Museum is bovendien de uitgever van de Veenkoloniale Volksalmanak. Al vanaf f 35,- ploft deze jaarlijks op uw deurmat. Bovendien ontvangt u voor dit bedrag twee keer het magazine 'Omzien naar het Museum' met daarin opgenomen de museumkalender, en heeft u het hele jaar, samen met uw partner, vrij toegang tot het museum.

Voor meer informatie: 0598 616393

VEENKOLONIAAL MUSEUM

Winkler Prinsstraat 5 - 9641 AD Veendam
tel 0598 616393 - fax 0598 616590
e-mail: veenkol@veenkoloniaalmuseum.nl
www.veenkoloniaalmuseum.nl

kend zijn de snabben en tasken, de kleine turfvaartuigen waarmee de eerste veenkolonialen hun hoogveenturf naar de stad Groningen vervoerden.

Al deze schepen, hun veenkoloniale eigenaren, maar ook hun bouw en financiering worden uitgebreid gesproken. Exploitatie, lading en bestemmingen worden hierbij niet vergeten. De lezing is chronologisch opgebouwd en wordt afgesloten met een beschouwing over de huidige "maritieme" stand van zaken in de veenkoloniën.

Een uitgebreid verhaal met bronnenopgave over dit onderwerp vindt u in:

Kerkmeijer, W., *De Groninger zeevaart en de bronnen* (twee delen) in: *HuppelDePup* deel 1 in jrg. 2, nr. 3 (sept. 1995) blz. 72-78; deel 2 in jrg. 3, nr. 1 (jan. 1996) blz. 17-20.

Beknopte lijst van recente literatuur over het onderwerp:

Blaak, A., *In het kielzog van de scheepsbouw; Boot en sloepmakers van Hoogezand*, (Hoogezand 1998)

Brouwer, A. (e.a.), *Parenteel Salomons 1650-1999. Een geslacht van verveners, schippers en landbouwers afkomstig uit Gasselternijveen* (Zeist/Emmen 1999)

Doornbos, W.G., *Parenteel Sap. Een schippers- en handelsfamilie uit de Veenkoloniën in de achttiende eeuw* (Amsterdam 1998) blz. 14-16

Hachmer, H.A. *Stof tot nadenken. Kleding van boerinnen en kapiteinsvrouwen vergeleken*, in: *Stad en Lande*, jrg. 9, nr. 1-2 (2000) blz. 36-40

Hachmer, H.A., *Veenkoloniale binnenvaart in beeld* (Zaltbommel 2000)

Hachmer, H.A., *Zeemanssouvenirs rond Eems en Dollard* (Scheemda 1997)

Kerkmeijer, W., *De scheepsbouwersfamilie Jonker in Sappemeer 1751-1842* in: *Jaarboek voor Genealogie 1998* (CBG, Den Haag 1998) blz. 200-229

Ger Blijham en Wicher Kerkmeijer, *Nieuw van de Bijl. Driehonderdvijftig jaar scheepsbouw langs het Winschoterdiep, 1650-1999* (Bedum 1999)

Kerkmeijer, W. en H. Maarsingh, *De Heveltaske* in: *Jaarboek 1999 Noordelijk Scheepvaartmuseum / Niemeyer Tabaksmuseum* (2000) blz. 23-28

Kerkmeijer, W., *Een welbeklante werf. Scheepsbouw in Annerveenschekanaal*, in: *Waardeel*, nr. 3 (september 2000), blz. 1-9

Post, F., *Groninger Scheepvaart en Scheepsbouw vanaf 1600* (Bedum 1997)

Speld, G.C.W., B. Kruidhof en F. Post, *Dwars in het Winschoterdiep, over de geschiedenis van scheepswerf Pattje* (Bedum 1998)

Wanroij, Fons van, *Tot gemak van den reisenden man. Met de trekschuit van Groningen naar Warffum* (Bedum 2000)

Westers, A., *Van Pekela tot Sint Petersburg*, in: *Jaarverslag 1997, Kapiteinshuis Pekela*, Stichting Westers, blz. 8-22

In de zomer van 2001 verschijnt:

Kerkmeijer, W., *Scheepsbouw en Scheepvaart*, in de zestiendelige reeks *Vier eeuwen veenkoloniën* die in maandelijkse afleveringen zal verschijnen

BOEKHANDEL

van der LAAN & POSTMA

VALGE 3, 9965 PD LEENS, (0595) 571992

Nieuwe boeken en antiquariaat
Verzending door heel Nederland

Van de bestuurstafel B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde

Zaterdag 28 april jl. was de Algemene Vergadering van de NGV. Er stond een aantal belangrijke punten op de agenda: rekening 2000, begroting 2001, voorstel contributie 2001 en bestuurssamenstelling. Ik behandel deze punten hieronder in deze volgorde.

Rekening 2000

De jaarrekening 2000 sloot met een batig saldo van f 95.371,—. Dit saldo was geheel te danken aan het achterblijven van de uitgaven vergeleken bij de begroting. De inkomsten waren ± f 10.000,— minder dan begroot.

De kascommissie was in zijn rapport zeer kritisch over de 1^e penningmeester, dhr. Den Hertog. Zo werden de stukken een dag voordat de kascontrole plaats zou vinden, ontvangen. Daardoor was er nauwelijks tijd voor bestudering van de stukken. Zelfs ter vergadering werd nog een stuk uitgedeeld. Op specifieke vragen werd geen reactie ontvangen. De kascommissie was hierover zeer ontstemd omdat de indruk wordt gewekt dat de kascontrole en de Commissie niet serieus genomen worden en er daarvoor uiterst zwakke en feitelijk niet ter zake doende verontschuldigheden door de 1^e penningmeester werden aangevoerd.

Gevraagd naar een reactie van de penningmeester, voerde deze aan dat hij het de laatste tijd ontzettend druk had gehad met het opstellen van de rekening en begroting en dat hij gewoon tijd tekort gekomen was. Persoonlijk vind ik dit geen erg overtuigend argument maar anderzijds moet niet vergeten worden dat het HB ongeveer een half jaar in functie is en dat men kort na het aantreden in oktober 2000 al moest beginnen met de begroting 2001. De penningmeester krijgt dit jaar van mij nog het voordeel van de twijfel maar deze gang van zaken is er een van het soort 'eenmaal, maar niet weer'. Later vernam ik dat dhr. Den Hertog ook belastingadviseur is en het daarom rond 1 april bijzonder druk heeft. Dat werpt een wat ander licht op de zaak, maar de gang van zaken verdient bepaald geen schoonheidsprijs.

Begroting 2001

De begroting 2001 vertoont een tekort van f 77.050,—. Dit is zeer ongebruikelijk. Eigenlijk hoort een begroting helemaal geen tekort te vertonen. Er zijn een aantal oorzaken voor dit tekort aan te wijzen: de regionale afdelingen vragen voor 2001 ruim f 61.000,— meer ten opzichte van de rekening 2000; De huisvestingskosten zijn hoger door het nieuwe Verenigingscentrum (VC) en er wordt fors afgeschreven op de inventaris. Verder heeft de penningmeester de rente-inkomsten in 2001 buiten de begroting gelaten. Er is in 2000 fors geïnvesteerd in de inventaris zodat er in 2001 ook afgeschreven moet worden. Wat de rente betreft, de penningmeester stelt zich op het standpunt dat rente-inkomsten in principe nooit zeker zijn en eigenlijk als incidentele meevaller beschouwd moeten worden die ten goede komen aan het vermogen. In die opvatting kan ik mij wel vinden. Wat betreft de uitgaven van de regionale afdelingen, deze forse stijging vind ik zorgelijk. De penningmeester stelde dat hij de doelmatigheid van de geraamde uitgaven niet kon toetsen en daarom in principe de gevraagde bedragen had toegewezen. Wel wilde hij voor 2002 de afdelingen hun begroting zó op laten stellen dat een inhoudelijke beoordeling beter mogelijk is. Wat betreft het VC, het HB is niet van plan om aan het einde van de lopende

de huurovereenkomst deze te verlengen en gaat dan ook op zoek naar een andere (goedkopere?) ruimte voor het VC.

De oud-penningmeester de heer Van der Meulen herinnerde er nog aan dat de ervaring leert dat de uitgaven bij de afdelingen over het algemeen achter blijven bij de begroting. Het HB dient er naar mijn mening alles aan te doen om een tekort in 2001 te voorkomen.

Contributie 2002

Het HB stelde voor om de contributie te verhogen en voor 2002 vast te stellen op € 35,- (f 77,-) (acceptgiro) resp. € 34,- (f 74,80) (incasso) en buitenlandse leden € 50,- (f 110,-). Bijkomend lidmaatschap € 8,50 (f 18,70). De mogelijkheid om per maand lid te worden met een evenredige contributie zou worden afgeschaft. In plaats daarvan kan het lidmaatschap alleen ingaan per 1 januari of 1 juli en betaalt men de hele of halve (€ 18,-) contributie. Diverse afgevaardigden (waaronder ondergetekende) waren van mening dat, aangezien zij de voorstellen pas na hun afdelingsledenvergadering (ALV) hadden ontvangen, zij hierover geen beslissing konden nemen omdat over een zo belangrijke zaak de leden zich eerst dienen uit te spreken. Het HB, bij monde van de 1^e penningmeester, was van mening dat er niet gewacht kon worden in verband met de begroting 2002. Het HB stelde ook nog voor om de statuten zo aan te passen dat er twee keer per jaar een AV gehouden wordt, in het voor- en najaar. In het voorjaar wordt de rekening behandeld, in het najaar de begroting. Nu moet de begroting nog behandeld worden op de (enige) AV in het voorjaar. Ook deze statutenwijziging kon geen doorgang vinden omdat de huidige statuten voorschrijven dat daarvoor eerst de ALV's zich dienen uit te spreken. De AV besloot de begroting 2002, de contributievoorstellen en de statutenwijziging uit te stellen tot een nog te houden najaars-AV op 24 november, hoewel de eerste twee onderwerpen formeel volgens de huidige statuten op de afgelopen AV vastgesteld hadden moeten worden. Op de najaars-AV wordt dan eerst de statutenwijziging behandeld en vervolgens de begroting 2002 en de contributievoorstellen. De statutenwijziging is dan weliswaar nog niet notarieel vastgelegd, maar de AV heeft zich er dan wel over uitgesproken. Desnoods kan de begroting 2002 op de voorjaars-AV in 2002 nogmaals pro forma vastgesteld worden.

Overigens vraag ik mij af waarom de penningmeester geen begroting voor 2002 op kan stellen met diverse contributievarianten. De NGV dient ook eens te onderzoeken welke subsidiemogelijkheden er zijn voor bijv. het VC en of er geen advertenties in *Gens Nostra* kunnen komen.

Het een en ander houdt wel in dat onze afdeling in oktober een extra ALV zal houden; zie voor de datum de agenda in de komende HDP.

Nieuwe leden hoofdbestuur.

Bij de verkiezing van het HB in oktober 2000 was er nog geen kandidaat voor de post 1^e secretaris. De 2^e secretaris, mevr. Van der Most, was bereid deze taak waar te nemen. Inmiddels is zij bereid gevonden om die functie definitief op zich te nemen. Als nieuwe 2^e secretaris werd voorgesteld mevr. drs. F.K. (Fennie) Duursema (Hoogezand-Sappemeer 1954, e-mail: f.duursema@sowkerken.nl). Zij is bibliothecaris bij het Landelijk Dienstencentrum van de Samen-op-Weg kerken te Utrecht en studeerde wijsgerige en historische pedagogiek aan de V.U. te Amsterdam en volgde later de postdoctorale opleiding Documentaire Informatiekunde, een opleiding die is gericht op het werken in wetenschappelijke bibliotheken. Fennie Duursema is sinds enkele jaren lid van de NGV en stamt af van een familie van boeren, zeelieden

en schippers op het Groninger platteland. Momenteel verdiept zij zich in de geschiedenis van haar familie (en hun streekgenoten), met name hun betrokkenheid bij de Afscheiding van 1834. In het verleden vervulde zij functies in diverse kerkelijke en semi-kerkelijke besturen. In haar vrije tijd verdiept zij zich verder in filosofische en parapsychologische onderwerpen.

Zowel mevr. Van der Most als mevr. Duursema werden bij acclamatie gekozen. Ik wens hun veel succes in hun nieuwe functies.

Het Staatse leger in de 18^e eeuw

Joop van Campen

Dit artikel handelt over het Staatse leger in het gewest Stad en Lande. Het is een samenvatting van de lezing die op 13 december 2000 plaatsvond in de *Groninger Archieven*. Meer informatie over het Staatse leger kunt u vinden op de homepage van de NGV-afdeling Groningen: <http://www.kvi.nl/~roobol/ngv.htm>. Heeft u geen computer, maar wilt u tegen kostprijs een kopie ontvangen dan kunt u bellen: 050 – 5018214.

Inleiding

Het Staatse leger werd gevormd na de Pacificatie van Gent in 1576. Dit was een overeenkomst tussen de noordelijke en zuidelijke Nederlanden om de Spanjaarden te verdrijven. Kort daarvoor hadden muitende Spaanse troepen vreselijk huisgehouden in Antwerpen en honderden mensen over de kling gejaagd.

Het Staatse leger hield op te bestaan na de inval van de Fransen in 1795. Het was een beroepsleger dat voor een groot deel uit buitenlanders bestond, zoals Duitsers, Zwitsers, Schotten, Walen en manschappen uit vele andere Europese staten.

Organisatie

De kleinste organisatorische eenheid was een compagnie, bestaande uit ongeveer 55 man. De daarop volgende eenheid was een bataljon, dat bestond uit 7 à 12 compagnieën. Een regiment werd meestal gevormd door 1 tot 3 bataljons.

Bewapening

De soldaten, het voetvolk ofwel de infanterie, waren uitgerust met een vuursteen-geweer (snaphaan) met bajonet. Soldaten die bovendien met handgranaten waren uitgerust noemde men grenadiers. Na 1715 bestond elke compagnie tenminste voor 20% uit grenadiers. De jagers deden pas hun intrede na 1780. Zij waren uitgerust met een soort buks en fungeerden als scherpshutters in voorhoedegevechten.

Uniform

Rond 1750 dragen alle soldaten van de infanterie een blauw uniform. Alleen de Schotse regimenten bleven rood dragen. Het uniform had een Engelse snit d.w.z. de omslagen van de mouwen en jaspanden waren groot. De muts van de grenadier had een rijk met zilver versierde rode metalen plaat. De officieren droegen geen omgeslagen jaspanden, maar wel een gouden kraag en droegen over de rechter schouder een oranje sjerp. Vest en beenbekleding waren roomkleurig. Verder droeg men een soort sabel, maar niemand droeg een helm.

Strategie oorlogsvoering

De Spaanse Successieoorlog (1702–1713) en de Oostenrijkse Successieoorlog (1740–1748) kenmerkten zich net als de Tachtigjarige Oorlog (1568–1648) door

belegeringen en een aantal veldslagen. Een veldslag werd echter zoveel mogelijk vermeden, want dat kostte teveel aan manschappen en materieel. De strategie was gericht op het veroveren of behouden van steden en vestingen. Had je deze in handen dan kon je de vijand – in de 18^e eeuw waren dat de Fransen – belangrijke wegen, zowel te land als te water ontzeggen. Het innemen van een vesting of stad betekende meestal de gelijktijdige inbezitting van het omringende gebied, waar dan contributies konden worden geheven.

Troepensterkte Staatse leger

Deze schommelde in vreedstijd in de 18^e eeuw tussen de 34.000 en ruim 52.000, waarvan de infanterie ruim 29.000 tot 45.000 voor haar rekening nam. De overblijvende manschappen behoorden tot de cavalerie of de artillerie. De Groningse inbreng (gewest Stad en Lande) bedroeg enkele duizenden manschappen. In oorlogstijd wierf de Republiek extra troepen, meestal in het buitenland. Tijdens de Spaanse Successieoorlog, waarbij de Republiek actief betrokken was, hadden we een van de grootste veldlegers van Europa, circa 120.000 man in 1713.

Bezoldiging van het krijgsvolk

De officieren genoten een traktement en het soldatenvolk kreeg soldij. De betaling van traktementen en soldijen geschiedde doorgaans per zogeheten 'heremaand' van 42 dagen. Deze uitrekking van de kalendermaand was ontstaan door geldgebrek bij de opstandige provincies tijdens de 80-jarige oorlog. De lange of heremaand verdeelde het jaar in acht perioden van 42 dagen en één van 29 dagen, de zogenoemde korte maand.

Een resolutie van de Staten Generaal (1666) bepaalde dat een kolonel f 200 per maand kreeg. Het traktement van een luitenant-kolonel bedroeg f 80 per maand. Een majoor ontving f 60. In tijd van oorlog vond een verhoging plaats tot respectievelijk 300, 100 en 80 gulden.

Officieren vanaf de rang van kapitein hadden vaak extra inkomsten. Veel benodigdheden zoals kleding, uitrustingsstukken en wapens werden op krediet aan de manschappen geleverd. Als de betreffende officier scherp inkocht, hield hij er een leuke cent aan over. De kapitein van een compagnie verdiende 20 à 25 rijksdaalders aan elke geworven man, het zogenaamde 'aanritsgeld'. Ook kon hij soldijgeld overhouden als hij zijn compagnie incompleet hield, terwijl wél voor de volle sterkte geld werd verstrekt.

In de 18e eeuw blijven de traktementen en soldijen vrij stabiel. Dat geldt in grote lijnen ook voor lonen voor andere functies in de Republiek. Een soldaat kreeg per 42 dagen 12 gulden en 5 stuivers. Dat zijn 6 à 8 stuivers per dag. Dat is minder dan een dagloner; die ontving 12 stuivers per dag. Daartegenover stond dat een soldaat een continu inkomen had, terwijl een dagloner als het werk gereed was geen inkomsten meer had. Bovendien hoefden soldaten bij inkwartiering niet voor hun huisvesting te betalen. Ze moesten wel in hun kost voorzien en werden gekort wegens aan hen verstrekte uniformkleding. Zij hoefden niet 6 weken (heremaand) op soldij te wachten. Wekelijks ontvingen zij een voorschot op hun soldij, de zogenoemde 'lening'.

Enkele militaire bronnen in de Groninger Archieven

Voor onderzoek naar militairen in het gewest Stad en Lande kunt u eerst de **DTB - en lidmaatboeken** van de garnizoensplaatsen raadplegen. Te weten Bellingwolterschans (Oudeschans), Bourtange, Emden (Dld.), Delfzijl, Groningen, Langakkerschans (Nieuweschans) en Lieroord (bij Leer, tot 1745).

Via Toegang 1: *Staten van Stad en Lande* zijn de volgende bronnen van belang.

Staten van Oorlog (166 delen; 1595–1795) (inventaris nrs. 1638–1801).

Hierin worden de vaste lasten van het veldleger, die door de afzonderlijke gewesten

werden betaald, provinciegewijs en naar soort opgenoemd. Stad en Lande en sommige andere gewesten met een lage quote konden niet meebetalen aan alle in de Staten van Oorlog genoemde hoofdstukken. De Staten van Oorlog leveren veel namen van officieren en andere functionarissen op. De hoofdstukken per gewest beginnen met de uitgaven voor de ruitery, gevolgd door die van het voetvolk. Daarna vindt u de militaire traktementen van officieren, monstercommissarissen, plaatselijke commandanten van garnizoenen (wachtmeesters en majoors), officieren van de militaire justitie etc. Ook treft u er betalingen aan van ambtenaren, zoals gerechtsboden, ingenieurs, predikanten etc.

Verbalen jaarlijkse visitatiereizen van gecommiteerden naar de schansen in Westerwolde; (55 delen; 1730-1795).

Jaarlijks visiteerden een vijftal gecommiteerden van Stad en Lande, Friesland en de Raad van State de schansen in Westerwolderinger land. Zij inspecteerden de verdedigingswerken en voorraden in de magazijnen. Aannemers werden betaald voor onderhoudswerkzaamheden, de predikant kreeg geld voor het opwinden en smeren van het 'oorlogie', de diaconie ontving een gift, de vroedvrouw haar traktement voor het bedienen van soldatenvrouwen en andere onvermogende vrouwen, de provoost werd betaald voor het wekelijks toezicht op het reinigen van de straten en de goten rond de logementen in de schans.

Een ieder wordt met naam en bedrag genoemd. Ook worden rekwesten van burgers behandeld en soms wordt vermeld uit hoeveel manschappen het garnizoen bestaat. Een relevante bron met vaak leuke informatie.

Collectie Wolters. Register huwelijksinschrijvingen van militairen in de stad Groningen. Er zijn twee delen: 1648-1713 en 1713-1810. Ze bevinden zich in de studiezaal.

Literatuur

H.L. Zwitser, *Militie van den Staat, het Staatse leger ten tijde van de Republiek* (Amsterdam, 1991)

H. Ringoir, *Vredesgarnizoenen van 1715-1795 en van 1815 tot 1940.*

H. Ringoir, *Hoofdofficieren der Infanterie van 1568-1813.*

F.J.G. ten Raa en F. de Bas, *Het Staatse leger, 1568-1795* (Breda-Den Haag 1911-1950), 11 delen. Het voornaamste klassieke werk over het Staatse leger. In tegenstelling tot de titel behandelt het de geschiedenis van het leger tot 1713.

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

De laatste jaren gaan de ontwikkelingen op de digitale snelweg snel. Op internet komen steeds meer genealogische bronnen beschikbaar, er zijn al veel digitale bestanden te downloaden en veel voorwerk voor archiefonderzoek is via internet te doen.

In navolging van Fryslân (www.friesarchiefnet.nl) zijn nu ook in de provincie Groningen de gemeenten en waterschappen begonnen met de inventarissen op het net te zetten. Op 27 maart jl. gingen ze (www.GroningerArchiefNet.nl) in de lucht met de meeste gemeentes, de twee waterschappen en de provincie. Een zevental gemeentes doet (voorlopig?) nog niet mee. Dit zijn Bellingwedde, Ten Boer, Menterwolde, Reiderland, Scheemda, Stadskanaal en Veendam. Men is druk bezig gegevens in te voeren; alles moet medio 2002 gevuld zijn. Volgende keer gaan we op deze site wat dieper in.

In Fryslân is men begonnen de doop-, trouw-, begraaf- en lidmaatgegevens van vóór 1811 op internet te zetten. Via www.ryksargyf.org komt men op het openingsscherm. Na het klikken op welkom komt men op de startpagina. Via de hoofdru-briek 'stamboom' zijn de DTBL-gegevens te bereiken, verdeeld over 13 regio's. Op het moment van schrijven waren de huwelijken van Achtkarspelen, Dantumadeel, Kollumerland en Tytsjerksteradiel gevuld.

Naast internet zijn er digitale download- en koopbestanden. Gelukkig voor de thuiswerker komen er hier steeds meer van. Heeft/weet u van deze bestanden, dan kunt u het voor deze rubriek aan ons doorgeven. Uiteraard geldt dat ook voor internetnieuws.

Resultaten enquête

Bij de *HuppelDePup* van januari 2001 had ons afdelingsbestuur een enquêteformulier bijgevoegd. Een korte, bondige vragenlijst waarmee we hoopten steun en ideeën van de achterban te krijgen, onder het mom met elkaar en voor elkaar.

Hoewel de respons (ons) zwaar tegenviel – we hadden verwacht en gehoopt dat de betrokkenheid van de leden met afdeling en afdelingsbestuur groter zou zijn – zijn de inzendingen erg waardevol. **Inzenders bedankt!** Van de 750 verstuurd kregen we tot nu toe (stand 22 april 2001) 120 terug, iets meer dan 15%.

Bij vraag 1 gaf bijna iedereen aan tevreden te zijn over de activiteiten van de afdeling. Sommigen vulden deze vraag niet in met als aanvulling dat ze te kort lid waren, de afstand te groot was of dat ze alleen voor het blad lid waren. Er kwam een bestuurlijke misser uit, die inmiddels is rechtgezet.

Bij de vraag of en hoe vaak men op de lezingen kwam, gaven diverse mensen die niet op de lezingen kwamen als reden op dat ze te oud waren, de afstand te groot was of dat ze drukke banen en/of nevenactiviteiten hadden. Er kwamen enige leuke ideeën voor lezingen uit.

Over ons afdelingblad was men unaniem tevreden. Twee mensen gaven aan dat de letter voor oudere mensen wat aan de kleine kant is. Tip (?) (Doe ik wel eens met een slecht leesbare akte): A5 vergroten naar A4.

Een inzender gaf aan dat hij wat duurder papier voor het omslag wilde; dat gaf meer cachet. Hoewel we het er mee eens zijn kan dat (voorlopig) niet door gaan vanwege de (beperkte) financiën. En iemand vroeg waar hij een *HuppelDePup* voor Noord- Holland krijgen kon.

Er waren vrij veel mensen niet tevreden met de naam. Er was een leuke naamsuggestie. Het zal wederom in het bestuur besproken worden. U hoort nog van ons.

33 Inzenders werken nog niet met een computerprogramma, toch ruim 1/4 deel. Als meest gebruikt programma kwam HazaData uit de bus (24%) met ProGen als tweede (12%) en Gens Data als derde (6%). Andere programma's 39%.

47 Personen hebben geen internet (of kijken er nooit op). 39 Zitten soms op internet en 34 mensen kijken regelmatig. Er zitten tussen de personen die geen computerprogramma hebben toch vrij veel die wel regelmatig op internet kijken.

De oproep voor medewerkers aan activiteiten leverde een nieuw bestuurslid op en iemand gaf te kennen in de toekomst wel bestuurlijk actief te willen zijn. Aan de Duitslanddag willen 3 mensen meewerken, 5 aan de Genealogische Dag, een zevental wil wel in een werkgroep. We kunnen 24 artikeltjes verwachten, en de knipseldienst krijgt er twee nieuwe kranten-verzamelaars/knippers bij. Twee lezers willen wel in de redactie.

Bijna iedereen wil wel in genealogisch voorstellen en vulde dus deze rubriek in. U ziet de eerste 12 in dit blad. Er waren een paar mensen die geen namen invulden, maar wel de rest van de vragen bij 6. Als ze zich willen voorstellen moeten die alsnog even insturen/mailen. Een leuke hobby willen we u niet onthouden. Iemand vulde in: mijn vrouw en kinderen.

12 Mensen willen graag aangehaakt worden aan onze afdelingshomepage en 12 personen voelen wel wat voor een beginnersavond c.q. -morgen, die we dus gaan organiseren.

Op 50 formulieren werden suggesties, opmerkingen en tips bijgeschreven.

Het bestuur dankt alle mensen die de moeite namen het enquêteformulier in te vullen. Alle opmerkingen en suggesties worden serieus behandeld, we hopen hierdoor als bestuur (nog?) beter te kunnen functioneren.

Mocht u het formulier nog niet opgestuurd hebben: u kunt dit alsnog doen; uw bijdrage is nog steeds welkom.

Algemeen

Nieuwe leden behoren een welkomstboekje van de afdeling te ontvangen. Mocht u de laatste twee jaar lid geworden zijn en niets hebben ontvangen: graag een telefoontje/mailtje, dan wordt dat rechtgezet.

Uit de enquête bleek dat sommige lezers wel op een lezing zouden willen komen, maar geen vervoer hebben of 's avonds liever niet alleen op pad gaan. Bel even met het bestuur. Misschien dat we aan de hand van de presentielijsten kunnen regelen, dat u met iemand anders kunt meerijden.

Komt u voor het eerst op een lezing, wilt u zich dan even aan het bestuur voorstellen? Kunnen we even kennismaken.

Ver van huis

Simon Antonie Bekkering, schippersknecht van Veendam overl. op de Krammer 17-8-1831, 11 uur 's avonds, begr. 19-8-1831, kl. 3, half uur luiden grote klok, half uur kleine klok f 5,35 Hij was knecht bij een schipper Hendrik Barend Zuidema van Wildervank. (zie ook www.medewerker.hro.nl/SmiWT/streekmu.htm)

Bron: doodboek 's-Gravendeel 1831 ingezonden door Plet Molema

Centraal Bureau voor Genealogie

Hét documentatiecentrum voor
onderzoek naar uw stamboom en familiegeschiedenis

Prins Willem-Alexanderhof 22, Postbus 11755, 2502 AT Den Haag

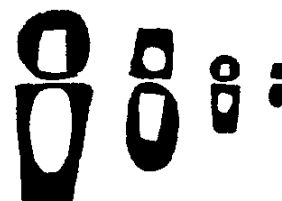
Er is veel te vinden:

- de grootste genealogische bibliotheek in Europa
- de grootste verzameling genealogische handschriften
- microfiches van o.a. geboorte-, huwelijks- en overlijdensgegevens
- omvangrijke verzamelingen familiewapens
- het centraal archief van overledenen na 1938 in Nederland
- miljoenen familieadvertenties vanaf 1795

Het Centraal Bureau voor Genealogie geeft ook regelmatig handleidingen, naslagwerken e.d. uit die u verder helpen bij uw onderzoek.

Meer informatie vindt u in de folders *De appel valt niet ver van de boom?* en *Overzicht van diensten en publicaties*, verkrijgbaar via tel.nr.: 070-3150500. Raadpleeg ook eens onze uitgebreide Internetsite: <http://www.cbg.nl>

Tot ziens bij het Centraal Bureau voor Genealogie!

centraal bureau voor genealogie

Allochtonen van rond de evenaar

Petronella J.C. Elema

(II) Jan van Oost

Beroepshalve – je bent bibliothecaris of je bent het niet – kreeg ik een Groninger bundel in handen, een boekje waarin de auteur Gerrit Wassing zijn persoonlijke emotionele ervaringen verweeft met de zoektocht naar het verleden van zijn grootmoeder, die als klein kind uit Indië meegebracht zou zijn (Gerrit Wassing, *Met de vouten in t wotter*, Assen, Servo, 2000, ISBN 90-5786-99-18). Vanuit mijn interessegebied – je bent genealoog of je bent het niet – leek mij die zoektocht minder lastig dan hij weergaf. Bovendien bracht het verhaal mij de serie “Allochtonen” in herinnering, en ik keek dus wat ik kon maken van de Indische voorvader waarop Wassing uiteindelijk was gestuit.

Dat was inderdaad niet veel werk, maar ik belandde wél in Veendam, dus het eerste wat ik deed was contact opnemen met de heer J.H. Boon te Zuidhorn. Hij bleek ook van deze Jan van Oost af te stammen en zou bovendien in mei 2001 in het Groningen-nummer van *Gens Nostra* [pag. 255] een artikel publiceren waarin deze voorvader voorkwam! Op zijn voorstel behandel ik de betrokkene in deze rubriek van *HuppelDePup* en hij, in breder verband, in het eerder genoemde tijdschrift.

Jan van Oost dus: een stelmaker in Veendam, begin 19^e eeuw. Hij valt waarschijnlijk het best te vergelijken met een adoptiekind dat niets van zijn afkomst weet. Zelfs zijn naam is “bedacht”: hij kwam uit de Oost ... Volgens zijn eigen woorden: “dat hij onder de slaven gebooren en in zijne eerste kindsheid als slaaf uit zijn geboorteland weggevoerd, dienvolgens in den jare 1810, toen hij zeven jaren oud was, herwaards is overgebracht, zoodat hij onbekend is met de namen zijnen ouders”. Nu is Indië niet echt het gebied waar slavernij heerste, en het woord “Oostindien” als geboorteland viel alleen in de opgave van de militaire dienst. De heer Boon vond echter in een (sindsdien vermist) register van Veendam, dat zijn herkomst Macassar was.

Voor de militaire dienst werd Jan – hij had in ieder geval enige opleiding genoten en kon schrijven, want hij zette steeds een keurige handtekening – afgekeurd wegens “kleinte”. Hij was 1 el, 5 palm en 2 dm lang, dat zal dus 152 cm zijn geweest. Verder was zijn aangezicht lang, zijn voorhoofd laag, ogen smal, neus plat, mond groot, kin spits, haar en wenkbrauwen zwart.

Het eerste kind was allang geboren voor de juridische formaliteiten beëindigd waren, maar tenslotte kwam er een beschikking van Koning Willem I dat hij voor een huwelijk met een blanke vrouw geen vergunning nodig had. En zo is het gekomen: hij is 66 jaar geworden en heeft waarschijnlijk geen slecht leven gehad, als wagenmaker daar aan het Oosterdiep in Veendam. Van de acht kinderen zijn er uiteindelijk drie getrouwd en zij hebben voor een breed uitwaaierend nageslacht gezorgd. Daarvan zijn er vele die nog een “donker” uiterlijk hadden, waaronder de “opoe” van Gerrit Wassing, wier portret de omslag van zijn boek siert (de in 1858 geboren Janna van Oost, zie hieronder).

Jan van Oost, geb. Macassar 1802/1803, stelmaker, overl. Veendam (Oosterdiep, oud 64 jr.) 25-1-1866, tr. Veendam 10-11-1823 **Janna Obbes Visser**, ged. Veendam 30-11-1800, overl. Veendam (Kerklaan, oud 69 jr., als Janna Zweris Visser) 6-3-1870, dr. van Obbe Meints Visser, schipper, en Sophia Sweris.

Uit dit huwelijk:

1. **Pieters Jan van Oost**, geb. Veendam (Oosterdiep nr. 63) 7-4-1823, aangegeven door Jan van Oost als zijnde bij de bevalling aanwezig geweest.
Uit een latere vermelding dat een jongere zoon van Jan van Oost is vrijgesteld van de dienst, omdat een broer van hem in militaire dienst is overleden, valt op te maken, dat dit lot deze Pieter getroffen moet hebben (de overige gezinsleden zijn anderszins verantwoord).
2. **Obbe van Oost**, geb. Veendam (Westerdiep nr. 899) 26-1-1825, overl. Veendam 16-5-1834 (oud 8 jr. [sic])
3. **Sophia van Oost** [*zwarte Sophia*], geb. Veendam (Westerdiep nr. 895) 26-2-1828, dienstmeid, overl. Nieuw-Buinen 17-10-1900, tr. Onstwedde 12-1-1846 **Klaas Klaassens Benus**, geb. Ommelanderswijk (Veendam) 19-2-1812, koopman, overl. Nieuw-Buinen 29-3-1873, zn. van Klaas Jan Benen (of Benus) en Anna Jans Bronsema [zie *Gens Nostra* 2001, blz. 255]
4. **Jan van Oost**, geb. Veendam (Westerdiep nr. 895) 2-12-1830, verwer (1835), zadelmaker (1911), overl. Wildervank 14-8-1911, tr. (1) Veendam 24-11-1856 **Antje Roelfs Mulder**, geb. Groningen 22-3-1817, overl. Wildervank 26-7-1872, dr. van Roelf Roelfs Mulder en Trijntje Gijsolf, weduwe van Harm Mooi Schuur, tr. (2) Onstwedde 24-6-1874 **Antje Verver**, geb. Stadskanaal 5-5-1846, overl. Wildervank 28-4-1898, dr. van Albert Jacobs Verver en Marchien Tiessens Nuisker, eerder gehuwd met Hindrik Ommius Landman.

Uit het eerste huwelijk:

- a. Janna van Oost, geb. Veendam 10-2-1858, overl. Groningen 2-12-1931, tr. (1) Groningen 19-5-1881 Harm van Dijken en tr. (2) Groningen 9-10-1904 Gerrit Wassing.
- b. Roelf van Oost, geb. Wildervank 7-10-1861

Uit het tweede huwelijk:

- c. Jacoba Margaretha van Oost, geb. Stadskanaal 29-1-1875, overl. Wildervank 8-10-1898, tr. Wildervank 24-10-1896 Berend Vogel
 - d. Hendrika van Oost, geb. Stadskanaal 2-12-1876, tr. Wildervank 25-3-1899 [haar zwager] Berend Vogel
 - e. Geessien van Oost, geb. Stadskanaal 2-4-1879
 - f. Janna van Oost, geb. Stadskanaal 22-6-1881, overl. aldaar 23-6-1883
 - g. Janna van Oost, geb. Stadskanaal 13-2-1884, overl. Wildervank 6-11-1904
 - h. Jan van Oost, geb. Stadskanaal 17-9-1887
 - i. Alberdina van Oost, geb. Wildervank 25-2-1890, overl. aldaar 5-12-1891
5. **Zweris van Oost**, geb. Veendam (Westerdiep nr. 895) 12-1-1834, tr. Veendam 25-10-1858 **Tettje Jans Prins Klap**, geb. Veendam (huis nr. 634 bij de zgn. Batte) 19-4-1831, natuurlijke dochter van Popke Gerrits Klap, de weduwe van Pieter Jans Kamminga.

Zweris werd evenals zijn vader van de dienst vrijgesteld wegens te kleine maat. Hij was in 1853 lang 1 el, 5 palm en 2 dm: precies dezelfde lengte als zijn vader.

6. **Jakobjen van Oost**, geb. Veendam (Bovenste Dwarsdiep nr. 895) 21-5-1837, overl. Veendam 8-8-1839.
7. **Obbe van Oost**, geb. Veendam (Bovenste Dwarsdiep) 29-6-1840, schildersknecht, overl. Veendam (Oosterdiep) 30-5-1864
8. **Meint Obbo van Oost**, geb. Veendam (Bovenste Dwarsdiep) 29-7-1843, schoenmakersknecht, overl. Veendam (Oosterdiep) 25-6-1867.

Stamreeks Bos

Geert Bos, Vollenhove

In oktober 1999 ben ik begonnen met mijn onderzoek naar de familie Bos, afkomstig uit het Oldambt. Ik heb al veel gegevens boven water gekregen, maar veel ook (nog) niet. Zo ben ik er bijvoorbeeld nog niet achter, hoe Frans Lodewijk, die kennelijk in 1811 de achternaam Bos heeft aangenomen, eind 18^e eeuw vanuit Lippe (Duitsland) in Nieuw-Beerta verzeild is geraakt. Behoorde hij tot de vele Lipskers, die destijds als seizoenarbeider werkzaam waren in de toen talrijke Groninger tichelwerken? Zo ja, waar werkte hij dan? In Nieuweschans of Beerta (Ulsda)? Volgens Piet Lourens en Jan Lucassen (in hun boek "Lipsker op de Groninger tichelwerken, Een geschiedenis van de Groninger steenindustrie met bijzondere nadruk op de Lipper trekarbeiders 1700–1900", Wolters-Noordhoff/Forsten, Groningen 1987) waren daar eind 18^e eeuw echter geen tichelwerken (meer). Wel eerder: 16^e eeuw (Ulsda) en later: eind 19^e eeuw (Nieuweschans/ Ulsda). Of kwam hij van een van de vele tichelwerken in Ost-Friesland? Wellicht dat ons komende onderzoek in Lippe (Detmold/Lemgo) hierover de nodige duidelijkheid biedt. Zijn er overigens lezers die mij van aanvullende informatie kunnen en willen voorzien? Bijvoorbeeld of er ergens nog lijsten zijn met de namen van de Lipsker trekarbeiders?

Waar ik ook nog niet achter ben is, wat er geworden is van een van de kinderen van Frans Lodewijks (Bos) en zijn vrouw Jantjen Geerts (die waarschijnlijk pas in 1826 de achternaam Kiel heeft aangenomen). Ik doel hierbij op hun zoon Geert Bos, geboren op 21 augustus 1817 te Hamdijk (gem. Nieuweschans). Is hij getrouwd? Zo ja, waar en wanneer? Waar en wanneer is hij overleden? Zijn er lezers die mij ook hierover van de nodige informatie kunnen voorzien?

Van de stamreeks van de familie Bos geef ik in het onderstaande een verkort overzicht.

- I. **Frans Lodewijks (Bos)**, geb. Lemgo (vorstendom Lippe) in 1771, overl. Nieuweschans 14-12-1840, tr. Nieuw-Beerta 1-3-1804 **Jantjen Geerts (Kiel)**, ged. Winschoten 6-2-1785, overl. Beerta 25-10-1841, d.v. Geert Cornelis en Bientje Wubbes. Zij kregen acht kinderen:
 1. Bartelt Frans, geb. Nieuw-Beerta 25-7-1804, overl. Nieuw-Beerta 30-1-1807;
 2. Grietje Franssens, geb. Nieuw-Beerta 6-11-1806, overl. Nieuweschans 2-5-1873;
 3. Bientje Franssens, geb. Nieuw-Beerta 12-8-1808, overl. Nieuweschans 13-12-1877;
 4. Geert Frans, geb. Oudezijk (gem. Beerta) 22-2-1815, overl. Nieuw-Beerta 27-11-1816;
 5. Geert, geb. Hamdijk (gem. Nieuweschans) 21-8-1817 (verdere gegevens ontbreken);
 6. Oest Frans, geb. Hamdijk (gem. Nieuweschans) 18-1-1820, overl. Beerta 16-8-1893, volgt II.;
 7. geb. levenloos dochtertje te Nieuweschans 14-2-1832;
 8. geb. levenloos dochtertje te Nieuweschans 17-3-1825

- II. **Oest Frans Bos**, geb. Hamdijk (gem. Nieuweschans), overl. Beerta 16-8-1893, tr. Finsterwolde 7-5-1852 **Trientje Olsder**, geb. Beerta 21-2-1830, overl. Beerta 3-10-1871. Zij kregen tien kinderen, allen geboren te Beerta:
 1. Geert, geb. 13-1-1853, overl. Beerta 6-9-1907, volgt III.;
 2. Frans, geb. 23-7-1855, overl. Wildervank (gem. Stadskanaal) 19-3-1942;
 3. Jan, geb. 4-4-1858, overl. Beerta 5-3-1930;
 4. Janna, geb. 26-2-1861, overl. Beerta 27-6-1862;
 5. Janna, geb. 4-4-1863, overl. Beerta 16-5-1868;
 6. levenloos

geboren dochtertje 8-5-1864; 7. levenloos geboren zoontje 15-2-1867; 8. Janna, geb. 8-7-1868, overl. Winschoten 16-12-1937; 9. levenloos geboren dochtertje 9-8-1870; 10. levenloos geboren dochtertje 3-10-1871.

- III. **Geert Bos**, geb. Beerta 13-1-1853, overl. Beerta 6-9-1907, tr. Beerta 1-5-1897 **Hillechien de Boer**, geb. Groningen 24-5-1867, overl. Beerta 11-7-1909. Zij kregen vier kinderen, allen geboren te Beerta:
1. Oetso Frans Jan, geb. 25-4-1898, overl. Groningen 1-5-1917; 2. Frederik Roelf, geb. 19-8-1899, overl. Beerta 14-10-1899; 3. Frederik Roelf, geb. 10-4-1901, overl. Groningen 23-7-1968; 4. Marinus Jannes, geb. 3-1-1905, overl. Stadskanaal 2-3-1973, volgt IV.
- IV. **Marinus Jannes Bos**, geb. Beerta 3-1-1905, overl. Stadskanaal 2-3-1973, tr. Beerta 8-11-1930 **Hindertje Bakker**, geb. Finsterwolde 1-5-1909, overl. Oosterwolde (Fr.) 18-8-1988. Zij kregen drie kinderen, geboren te Beerta:
1. levenloos geboren zoontje 9-5-1931; 2. Geert Klaas Oetzo, geb. 11-5-1932, volgt V; 3. Klaas Frederik, geb. 31-1-1935, overl. Stadskanaal 26-4-1977
- V. **Geert Klaas Oetzo Bos**, geb. Beerta 11-5-1932, tr. Utrecht 4-11-1958 **Everdina Anna Maria van Essen**, geb. Utrecht 21-4-1935. Zij kregen vier kinderen:
1. Maria Anna (Annemieke), geb. Landsmeer 26-10-1960; 2. Marinus Johannes (Marcel), geb. Arnhem 3-8-1963; 3. Ingrid Jolande, geb. Arnhem 16-9-1964; 4. Eric Jeroen, geb. Capelle aan den IJssel 24-6-1967.
Zie verder onder VIa – VI d.
- VIa **Maria Anna Bos**, geb. Landsmeer 26-10-1960, tr. Vollenhove 25-9-1980 **Keimpe Aldrik Straatman**, geb. Vollenhove 19-4-1955. Zij kregen drie kinderen, allen geboren te Vollenhove:
1. Karsten Aldrik, geb. 25-6-1983; 2. Jesper Geert, geb. 3-1-1986; 3. Everdina Anne Maria (Marije), geb. 19-4-1989
- VIb **Marinus Johannes Bos**, geb. Arnhem, samenwonend met **Linda Hofman**, geb. Zevenhuizen (ZH) 24-7-1967. Zij kregen drie kinderen:
1. Merijn Jens, geb. Rotterdam 26-7-1994; 2. Marieke Floor, geb. Rotterdam 5-12-1995; 3. Karlijn Saar, geb. Delft 21-12-1997
- VIc **Ingrid Jolande Bos**, geb. Arnhem 16-9-1964, tr. Steenwijk 14-5-1993 **Hadi Parvae**, geb. 1-4-1960 Rasht (Iran). Zij kregen twee kinderen:
1. Bob, geb. Hardenberg 2-3-1995; 2. Roshnak, geb. Hardenberg 7-2-1997
- VI d **Eric Jeroen Bos**, geb. Capelle aan den IJssel 24-6-1967, tr. Göteborg (Zweden) 20-7-1991 **Anna Christina Andersson**, geb. Göteborg 4-10-1969. Zij kregen twee kinderen:
1. Alicia Elisabeth, geb. Zwolle 11-5-1992; 2. Björn Olof, geb. Emmeloord 13-8-1996

Kwartierstaat Hendrik Heidstra

H. Heidstra, Utrecht

1. **Hendrik Heidstra**, geb. Groningen 25-6-1933, meubel- en woningstoffeerder, tr. Groningen 4-6-1955 met **Tonniske Grietje Rensema**
2. **Hendrik Heidstra**, geb. Groningen 21-6-1914, meubelstoffeerder, overl. Groningen 1-3-1995, tr. Groningen 24-11-1932
3. **Catharina Muller**, geb. Groningen 14-8-1910, overl. Groningen 7-12-1987
4. **Hendrik Heidstra**, geb. Middelstum 22-8-1876, arbeider, boerenknecht, overl. Groningen 26-8-1956, tr. Bedum 22-5-1897
5. **Klaaske Westerhof**, geb. Zuidwolde 25-6-1879, dagloonster, overl. Groningen 20-10-1961
6. **Johannes Cornelius Petrus Muller**, geb. Oude Pekela 5-3-1875, kleermaker, overl. Groningen 3-4-1950, tr. Groningen 17-5-1900
7. **Maria Wilkens**, geb. Winschoten 14-3-1875, overl. Groningen 26-10-1930
8. **Klaas Sijtses Heidstra**, geb. Zwaagwesteinde 4-7-1842, kaaskramer, dagloner, overl. Zuidwolde 3-3-1925, tr. Middelstum 31-10-1868
9. **Grietje Veldman**, geb. Garsthuizen 29-11-1836, overl. Zuidwolde 7-3-1905
10. **Roelf Jans Westerhof**, geb. Westeremden 22-1-1832, overl. Zuidwolde 26-12-1881, tr. Stedum 17-10-1870
11. **Jantje Bouwkamp**, geb. Uithuizen 17-2-1842, overl. Bedum 16-11-1930
12. **Cornelius Andreas Wilhelmus Muller**, geb. Onstwedde 26-1-1836, landbouwer, overl. Chicago (USA) na 1884, tr. Nieuwe Pekela 23-10-1861
13. **Harmanna Tekla Feijen**, geb. Nieuwe Pekela 9-11-1841, overl. Veenhuizen (Gr.) 1-12-1881
14. **Theodorus Jacobus Wilkens**, geb. Groningen 15-9-1840, zadelmaker, behanger, overl. Groningen 22-2-1906, tr. Groningen 31-1-1864
15. **Alstje Clason**, geb. Usquert 27-10-1839, overl. Groningen 28-10-1926
16. **Sijtse Ydes Heidstra**, geb. Zwaagwesteinde 13-1-1810, kramer, dagloner, overl. Zwaagwesteinde 16-9-1876, z.v. Yde Baukes (van der Heide/Heidstra), dagloner, en Jantje Jans (Postma), tr. Zwaagwesteinde 7-12-1834
17. **Jitske Klases Wijnsma**, geb. Akkerwoude 22-10-1815, overl. Zwaagwesteinde 28-9-1894, d.v. Klaas Hylkes Wijnsma, arbeider, en Sieuwke Eelkes Venema
18. **Nanne Jans Veldman**, geb. Eppenhuisen 18-6-1802, boerenarbeider, overl. Rottum 30-12-1842, z.v. Hilje Nannes Veldman (vader onbekend), tr. 't Zandt 17-12-1825
19. **Grietje Hindriks Bolwijn**, geb. Wittewierum mei 1803, overl. Huizinge 26-2-1872, d.v. Hindrik Egberts Bolwijn, dagloner, en Jantje Tammes Post
20. **Jan Klasens Westerhof**, geb. Sauwerd 20-7-1800, boerenarbeider, overl. Sauwerd 3-4-1865, z.v. Claas Cornellis (Brands/Westerhof) en Grietje Roelfs (Wenzenga), tr. Winsum 10-1-1824

21. **Zwaantje Klasens Heres**, geb. Zuidwolde 19-5-1799, dienstmeid, overl. Sauwerd 23-1-1849, d.v. Claas Jans Heres, koemelker, en Claaske Jacobs Pentinga
22. **Thijs Wijbrands Bouwkamp**, geb. Uithuizen 19-8-1820, dagloner, overl. Uithuizen 17-1-1862, z.v. Wijbrand Jacobs Bouwkamp, arbeider, en Grietje Krijns Ties Groenendal, tr. Uithuizen 17-4-1845
23. **Henderika Jacobs van Akkeren**, geb. Uithuizen 3-6-1819, overl. USA na 1890, d.v. Jacob Jacobs (van Akkeren), dagloner, en Jantje Hindriks (Hui- zinga)
24. **Joannes Muller**, ged. Zwolle 11-2-1796, kastelein, kleermaker, rijks- en ge- meenteontvanger, overl. Onstwedde 3-6-1875, z.v. Pieter Muller, beroepsmi- litair, en Johanna van Germate, tr. Nieuwe Pekela 11-5-1830
25. **Maria Cornelius Grol**, ged. Nieuwe Pekela 11-12-1797, overl. Oude Peke- la 25-1-1861, d.v. Cornelius Willems Grol, ijzersmid, en Hillechien Engberts (Holtman)
26. **Volterus Hindrikus Feijen**, geb. Nieuwe Pekela 1-11-1804, landbouwer, overl. Oude Pekela 14-11-1874, z.v. Hindrik Harmannus Feijen, koopman, en Elisabeth Geerts Strootman; tr. Muntendam 8-5-1832
27. **Christina Harms Geeling**, ged. Tripscompagnie 22-7-1809, overl. Oude Pekela 29-5-1888, d.v. Harmannus Jans Geeling, landbouwer, en Gesiena Jans ter Veer
28. **Jan Wilkens**, ged. Groningen 26-6-1807, weversknecht, overl. Groningen 18-1-1859, z.v. Tjapke Jans, militair, en Trijntje Heres, visvrouw; tr. Gronin- gen 26-10-1828
29. **Johanna Maria Arkes**, ged. Leeuwarden 31-5-1808, naaister, overl. Gro- ningen 26-12-1887, d.v. Joannes Arkes en Johanna Maria Dopheide
30. **Gerardus Willems Clason**, geb. Zoutkamp 1-10-1811, wever, overl. Us- quert 24-12-1889, z.v. Willem Clason, timmerman, en Aske Jans (Draai); tr. Middelstum 10-7-1835
31. **Johanna Jans Kolkema**, geb. Kloosterburen 16-3-1812, overl. Usquert 15-1-1894, d.v. Jan Jacob Hindriks Kolkema, dagloner, en Geertruid Klasens Fransen.

Herinneringen aan “De Griuze Boerderij” te Veendam

K. H. Beintema-Meljer, Leeuwarden.

In de zomer van 1944 – ik was toen 13 jaar – mocht ik voor het eerst alleen op de fiets van de stad naar Veendam. Fijn uit logeren op “De Griuze Boerderij” bij mijn achternichtje Renske. In de voorgaande jaren werd ik altijd op de GADO-bus gezet – de chauffeur hees mijn fiets op het dak – en in Veendam werd ik opgewacht door tante Hilda en Renske.

Zingend kwam ik op mijn fiets met massieve banden, de rietmand achterop gesjord met half vergane riemen – ’t was immers oorlog – via de Langeleegte Veendam binnen. Langs “Buitenwoel” – even kijken of oudoom Meindert in zijn kamer zat – naar Beneden Westerdiep 89. In mijn bagage een briefkaart, geadresseerd aan mijn ouders, met de fraaie tekst: “Ben veilig aangekomen”!

Voor een stadsmeisje waren deze weken op de boerderij heerlijk. Rondneuzen op de oude zolder (hetgeen niet mocht!) en spelen in de appelhof, ons tegoed doende aan de jutteperen. Altijd was er wel wat te beleven. Ook bezochten we de oudooms en -tantes Bolhuis. We plaagden hen vaak, want allen waren stokdoof, ook mijn oma. Ik zie haar nog zitten met de "pollepel" in het oor. Renske had ook nog een grote broer, mysterieus, want die zagen we nooit. Als ik weer naar huis ging zaten er steevast een fles koolzaadolie en een zak meel in mijn fietstas: goud waard toentertijd.

In 2000, 55 jaren nadien, kwamen al deze herinneringen, in de loop der jaren aangevuld met vage vragen, in verhevigde mate boven door drie gebeurtenissen:

1. De 48ste Genealogische Dag in 2001 in de Veenkoloniën.
2. De expositie in het Veenkoloniaal museum: "Verweven verleden": kleding van boerinnen en kapiteinsvrouwen in de 19de eeuw. Mijn overgrootmoeders portret hing erbij: "Hilje in vol ornaat".
3. Een telefoontje van mijn achterneef Willem uit Veendam – al lang geen onbekende grote broer meer – met de mededeling dat hij allemaal oude akten had en of ik ze wilde zien. Uiteraard! Dat werd een week genieten. Op vele vage vragen kreeg ik antwoord.

Mijn overgrootouders waren Hilje Meinderts Smit en Garbrand Gerhards Bolhuis. In de familie sprak iedereen over grootva en grootmoe van Veendam. Aanvankelijk "boerden" ze op "Bouwenheerd" in de Groeve te Garsthuizen. Daar werden alle kinderen geboren.

Wat heeft hen bewogen om deze mooie boerderij te verkopen en naar de Veenkolonieën te gaan? Grootva was al ziek en grootmoe werd in het bedrijf geholpen door Jan Elema van "Karshof", een volle neef van haar, wees en vrijgezel. Financieel waren ze niet in staat om voor beide zonen een passende boerderij te kopen. Ze zagen hun kans in de Veenkoloniën. Voor "Bouwenheerd" kregen ze een goede prijs en in Veendam konden ze voor veel minder geld "De Grijsse Boerderij" kopen met mogelijkheden tot uitbreiding. Jan Elema ging mee als volontair. Nu zou je zeggen: bedrijfsleider. Grootva overleed al in 1879. Jan Elema bleef totdat de zonen oud genoeg waren om zelf het bedrijf te leiden.

Voor grootmoe moet het vertrek van het Hoogeland, waar ze zo diep geworteld was, een hele stap zijn geweest, maar ze had alles voor haar zonen over. Er waren geen betere dan de hare, hoewel ze hun gebreken wel zag. De schoonzonen kwamen op de tweede plaats en mijn opa, als een "börger" uit de stad, mogelijk op de derde!

Grootva en grootmoe kochten in 1876 "De Grijsse Boerderij" van Friedrich Gerhard Dammeijer en Anje Jans Botjes. Dit echtpaar, afkomstig van de Landschaps-polder, Koninkrijk Pruisen, vlak over de grens bij Statenzijl, had in 1874 de boerderij gekocht van de ongetrouwde zuster en broers Kemper. Dammeijer ging voortvarend te werk. Hij brak alles af en op die plaats verrees "De Grijsse Boerderij": een groot Oldambtster type, onder Duitse architectuur gebouwd. Toen alles klaar was, was Dammeijer failliet. En zo konden grootva en grootmoe voor niet teveel geld deze spiksplinternieuwe boerderij kopen, weliswaar op mindere grond.

Aan het eind van de 19de eeuw brandden de schuren af door hooibroei. Gediens-tige burens zetten de inboedel op het gazon, ook grootmoe's mooie porselein. Nóg zijn er in mijn bezit gelijmde kopjes, die herinneren aan deze ramp. In 1934 vond hetzelfde plaats en weer stond de inboedel buiten, echter oudoom Gerhard bracht

alles weer binnen, want als het vooreind afbrandde dekte de verzekering de schade, maar niet wat op het gazon stond!

Bij beide branden bleef het vooreind gespaard.

In 1902 vond er een boedelscheiding plaats tussen grootmoe en haar kinderen, waarbij de oudste zoon, Gerhard, de boerderij kreeg. Zoon Meindert, inmiddels getrouwd, had een boerderij aan de overkant van het Beneden Westerdiep laten bouwen. De verdeling der landerijen verliep in goede harmonie.

In 1908 kochten de broers met zwager Focke Mulder van de weduwe Jisselina Huges-Landweer de buitenplaats "Vredenburg" gelegen aan het Beneden Westerdiep nabij de Nieuwelaan te Veendam. Direct daarop volgde de scheiding tussen zwager en broers.

En zo kwam tot stand wat de ouders gehoopt hadden: een goede boerderij voor beide zonen. Toen ik er logeerde waren Tante Hilda en Oom Roelf, een dochter en schoonzoon van oudoom Gerhard, eigenaren en weer later hun zoon Willem, "de mysterieuze broer". Tot 1986 bleef de boerderij in de familie. Veel land viel ten prooi aan onteigening voor woningbouw en aan de toen heersende aardappelmoeheid. Willem besloot tot verkoop. "De Grijsse Boerderij" is nu een particulier woonhuis en staat op de Monumentenlijst. Toen ik de akten terug bracht bij Willem maakten we een nostalgische tocht. Maar het Veendam van nu is mijn Veendam niet meer!

Weg zijn de appelhof en de landerijen en het Beneden Westerdiep leek wel erg smal, maar "De Grijsse Boerderij" staat er nog even fraai bij! We zwierven over het kerkhof naast de Nederlands Hervormde kerk op zoek naar de graven van grootva en grootmoe, de oudooms en -tantes. En natuurlijk maakten we foto's.

Nu, in het jaar 2001, zijn de woorden van Ede Staal in zijn liedje: "Vrouger" wonderwel van toepassing op mij.

Korte parenteel Bolhuis

K.H. Belintema-Meljer, Leeuwarden

- I **Garbrand Gerhards Bolhuis**, geb. Usquert 19-6-1832, landbouwer te Usquert, Garsthuizen en Veendam, overl. Veendam 17-4-1879, z.v. Gerhard Garbrands Bolhuis, winkelier, grossier, tapper en landbouwer, en Jantje Yzebrands Zarkema; tr. Usquert 29-11-1855 met **Hilje Meinderts Smid**, geb. Usquert 4-1-1834, overl. Veendam 21-5-1915, d.v. Meindert Alderts Smid, smidsknecht en ijzersmid, en Trijntje Jans Elema. Uit dit huwelijk:
- 1 Gerhard Garbrands Bolhuis, geb. Usquert 5-1-1856, overl. Garsthuizen 5-6-1857.
 - 2 Trijntje Bolhuis, geb. Garsthuizen 4-6-1858, overl. Veendam 7-12-1936; tr. Veendam 20-5-1886 met Fokke Harm Mulder, geb. Veendam 20-5-1858, landbouwer, overl. Veendam 10-9-1948, z.v. Harm Fokkes Mulder, landbouwer, en Grietje Jans Meezen.
 - 3 Jantje Bolhuis, geb. Garsthuizen 18-4-1861, wonende Veendam, ongehuwd overl. Veendam 29-7-1940.
 - 4 Katharina Bolhuis, geb. Garsthuizen 5-1-1864, volgt onder II-a.
 - 5 Anje Bolhuis, geb. Garsthuizen 3-8-1866, overl. Winschoten 5-3-1945; tr. Veendam 17-5-1894 met Edzo Cornelis Mellema, geb. Winschoter Zuider-

- veen 29-6-1860, landbouwer, overl. Winschoten 14-4-1922, z.v. Engel Harms Mellema, landbouwer, en Eisse Kornelis Bouwman. Nageslacht.
- 6 Gerhard Bolhuis, geb. Garsthuizen 29-9-1868, volgt onder II-b.
- 7 Meindert Bolhuis, geb. Garsthuizen 9-2-1871, volgt onder II-c.

II-a **Katharina Bolhuis**, geb. Garsthuizen 5-1-1864, huisvrouw te Groningen, overl. Groningen 14-4-1944, d.v. I; tr. Veendam 23-10-1890 met **Gerrit Meijer**, geb. Groningen 21-5-1865, behanger en stoffeerder, overl. Assen 27-7-1950, z.v. Jan Meijer, stuurman en kapitein, en Attje Siersema.

Uit dit huwelijk:

- 1 doodgeb. zoon, geb. Groningen 16-12-1891.
- 2 doodgeb. zoon, geb. Groningen 16-12-1891.
- 3 Garbrand Gerhard Meijer, geb. Groningen 23-7-1893, volgt onder III-a.
- 4 Hillegonda Jantiena Meijer, geb. Groningen 5-1-1895, overl. Groningen 24-12-1991; tr. Groningen 26-9-1927 met Gerard Pierre Bernhard George Kolk, geb. Roermond 12-10-1896, hoofd-scheepswerktuigkundige te Groningen, overl. Groningen 6-7-1971, z.v. Thomas Everhard Kolk, ambtenaar PTT, en Johanna Margaretha Polter.

III-a **Garbrand Gerhard Meijer**, geb. Groningen 23-7-1893, huisarts, wonende Groningen en Haren, overl. Haren 20-5-1979, z.v. II-a; tr. Haren 23-2-1927 met **Geertruida Cornelia Westerdijk**, geb. 19-2-1903 Usquert, handenarbeidonderwijzeres, overl. Haren 14-5-1998, d.v. Berend Kornelis Ewes Westerdijk, landbouwer, en Trientje Krijns Noordhof. Uit dit huwelijk:

- 1 Kornelia Geertruida Meijer, geb. Groningen 27-3-1928, tr. Groningen 13-12-1952 met Fekko Jans Waalkens, geb. Drieborg 19-1-1923, landbouwer, z.v. Harm Pieter Herman Waalkens, landbouwer, en Asselina Woldina Evers.
- 2 Katharina Hilda Meijer, geb. Groningen 16-4-1931, volgt onder IV-a.
- 3 Gerrit Jan Meijer, geb. Groningen 29-4-1938, landbouwer te Usquert, tr. Alberdina Zwaantje Trijntje Kloosterboer, geb. Westerlee 18-1-1941, directiesecretaresse, d.v. Michiel Hendrik Kloosterboer, landbouwer, en Alette Alberdina ten Have

IV-a **Katharina Hilda Meijer**, geb. Groningen 16-4-1931, huisarts en docent, wonende Groningen, Haren en Leeuwarden, d.v. III-a; tr. Groningen 18-4-1959 met **Douwe Kornelis Beintema**, geb. Davos-Platz (Zwitserland) 3-4-1928, oogarts, z.v. Kornelis Beintema, huidarts, en Marie Betsy Hissink, lerares scheikunde, verpleegster A. Uit dit huwelijk:

- 1 Kornelis Douwe Beintema, geb. Groningen 23-7-1960, neuroloog.
- 2 Geertruida Katharina Beintema, geb. Haren 15-9-1963, huisarts; tr. Leeuwarden 30-8-1997 met Jan Hendrik Everwijn Dambrink, geb. Utrecht 23-4-1963, cardioloog, z.v. Jan Hendrik Anthonie Dambrink, arts, en Berendina Johanna Lucia de Kort, lerares N12, huishoudkunde en koken.

II-b **Gerhard Bolhuis**, geb. Garsthuizen 29-9-1868, landbouwer te Veendam, overl. Veendam 5-11-1949, z.v. I; tr. Veendam 2-5-1899 met **Renske Flik**, geb. Muntendam 28-12-1865, overl. Veendam 5-11-1944, d.v. Michiel Flik, landbouwer, en Zwaantje Pleitman. Uit dit huwelijk:

- 1 Hilda Trijntje Bolhuis, geb. Zuidwending 8-7-1900, volgt onder III-b.
- 2 Zwaantina Michalina Bolhuis, geb. Veendam 17-7-1905, ongehuwd overl. Assen 12-4-1980.

III-b **Hilda Trijntje Bolhuis**, geb. Zuidwending 8-7-1900, wonende Kielwindeweer en Veendam, overl. Veendam 11-1-1987, d.v. II-b; tr. Veendam 14-3-1923 met **Roelf Jan Reinders**, geb. Kielwindeweer 24-5-1899, landbouwer te Veendam, overl. Veendam 4-10-1966, z.v. Willem Reinders, landbouwer, en Henderika Kremer. Uit dit huwelijk:

- 1 Willem Gerhard Reinders, geb. Kielwindeweer 13-1-1924, landbouwer; tr. Woldendorp 23-10-1953 met Aaltje Jager, geb. Wagenborgen 22-5-1929, d.v. Geert Harm Jager, landbouwer, en Tonna Henderika Stuivinga.
- 2 Renske Zwaantine Reinders, geb. Veendam 1-10-1930, volgt onder IV-b.

IV-b **Renske Zwaantine Reinders**, geb. Veendam 1-10-1930, wonende Borgercompagnie en Veendam, overl. Veendam 11-5-1991, d.v. III-b; tr. Veendam 9-12-1955 met **Michaël ten Kate**, geb. Borgercompagnie 11-12-1925, landbouwer te Borgercompagnie en Veendam, overl. Stadskanaal 10-5-1991, z.v. Fiebko ten Kate, landbouwer, en Luchiena Lammechiena Wuffing.

Uit dit huwelijk:

- 1 Fiebko ten Kate, geb. Groningen 26-10-1957, weg- en waterbouwkundige; tr. Groningen 23-10-1987 met Henriëtte Klara Zwart, geb. Groningen 30-1-1962, administratief medewerker.
- 2 Hilda Trijntje ten Kate, geb. Groningen 5-7-1961, verpleegster A; tr. Veendam 6-3-1987 met Hindrik Engel Renken, geb. Finsterwolde 9-8-1959, landbouwer, z.v. Engel Hindrik Renken, landbouwer, en Roelfina Annechiena Bleker.

II-c **Meindert Bolhuis**, geb. Garsthuizen 9-2-1871, landbouwer te Veendam, overl. Veendam 22-12-1956, z.v. I; tr. Veendam 20-2-1902 met **Riksta Eisi-na Cornelia Bosscher**, geb. Veendam 13-3-1878, overl. Veendam 8-6-1921, d.v. Abraham Deddo Bosscher, landbouwer, en Grietje Noordhoff.

Uit dit huwelijk:

- 1 Garbrand Gerhard Bolhuis, geb. Veendam 30-9-1903, landbouwkundig ir. en lector, overl. Wageningen 13-4-1994; tr. (1) Wageningen 9-2-1930 met (en gescheiden 's-Gravenhage 11-4-1950 van) Catharina Heléna Schilstra, geb. Harmelen 24-12-1905, overl. 's-Gravenhage 18-11-1988, d.v. Freerk Schilstra, notaris, en Anna Catharina van de Koppel. Hij tr. (2) 's-Gravenhage 10-3-1956 met Willy de Graaff, geb. 's-Gravenhage 7-4-1911, d.v. Gerard de Graaff, winkelier, en Maria Janna Bakker.
- 2 Abraham Deddo Bolhuis, geb. Veendam 4-8-1907, landbouwer, paardenfokker en directeur, overl. Veendam 21-2-1963; tr. Noordbroek 28-3-1940 met Aaltje Geertruida Hamster, geb. Noordbroek 26-3-1913, d.v. Jan Hamster, landbouwer, en Margareta Hillechien Holtkamp.
- 3 Hilje Jantje Bolhuis, geb. Veendam 19-11-1915, tr. Veendam 29-7-1942 met Pieter Eltjo Noordhoff, landbouwer, geb. Noordbroek 1-11-1915, landbouwer te Noordbroek, z.v. Abel Noordhoff, landbouwer, en Gezina Ida Zuidhoff.

Nieuws van de archieven

Redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, Groningen, tel. 050-5992000

Bibliografie van Groningen

Op 2 april vond de presentatie plaats van de *Bibliografie van Groningen* op internet. Vanaf 1950 (eerst in de Groningsche Volksalmanak, later als apart jaarlijks boekje onder bovenstaande titel) verschenen er overzichten van publicaties op het terrein van Groninger cultuur en geschiedenis. Dit werk wordt nu voortgezet via het internet: www.bibliografiegroningen.nl.

Sluiting archief

De *Groninger archieven* zijn gesloten van 24 t/m 28 mei en op 28 augustus.

Drents archief, Brink 4, Postbus 595, Assen, tel. 0592-313523

Voortgang GenLias.

Alle Drentse huwelijks- en overlijdensakten zijn nu in GenLias beschikbaar. Binnenkort komen daar ook geboorteakten van de gemeenten Anloo en Assen bij. Het einde van dit deel van het project komt daarmee in zicht. Inmiddels is ook een begin gemaakt met het project Memories van Successie en mogelijk komt daar in de nabije toekomst het project *De kleur van Nederland: mensen, wonen en werken 1800-1970* bij. De bedoeling van het laatste project is, dat over vier jaar vele miljoenen gegevens over Nederlanders en hun woonomgeving via het internet beschikbaar zijn. Een proefproject voor de minuutplannen van de voormalige gemeente Norg is inmiddels gestart. Meer informatie is te vinden op www.divakoepel.nl, de website van DIVA, de koepelorganisatie voor de Documentaire Informatievoorziening en het Archiefwezen.

Genealogieën etc.

Genealogie familie Van der Es;

Begraven in Nijeveen (inv. van de begraafplaatsen in Nijeveen en Kolderveen).

Reacties, aanvullingen, kort nieuws etc.

Internetadressen Veenkoloniën (en Groningen)

Bert Kranenburg

www.groningerborgenstichting.nl (Groninger Borgenstichting)

www.regioprojekt.nl/veenkoloniën/frsticht.html (Stichting 400 jaar Veenkoloniën)

www.martinistad.net/jodeningroningen/english/jewish-communities/veendam
(Geschiedenis van Joden in Veendam)

www.veenkoloniaalmuseum.nl (Veenkoloniaal Museum)

<http://groups.yahoo.com/group/veenkoloniën> (nieuwsgroep over Veenkoloniën)

Internetadressen en tips

Johan Breukink

Een bladzijde vol tips en internetadressen kwam binnen van Johan Breukink. Wegens ruimtegebrek plaatsen we dit niet helemaal, maar noemen er een paar. Het volledige artikel is bij de redactie via e-mail te verkrijgen.

<http://cgi.rootsweb.com/~genbbs/genbbs.cgi/Netherlands/Groningen> (Groningen)

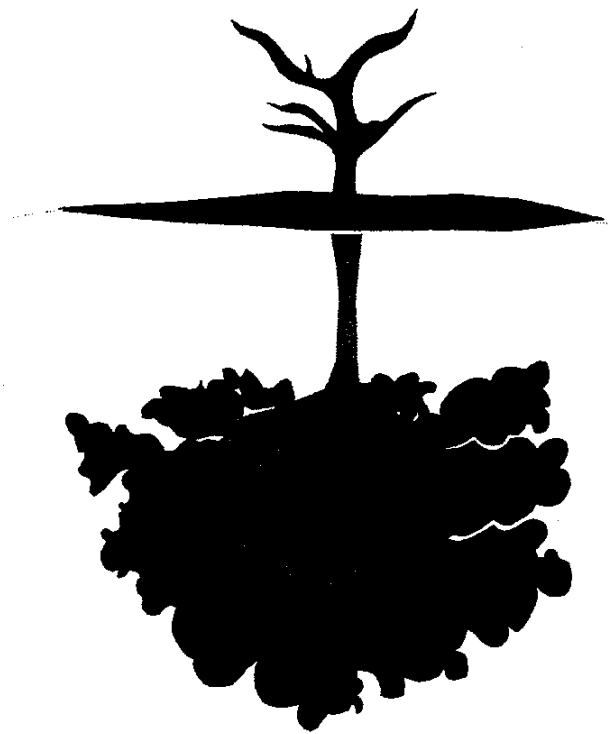
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/paulvanv/homepage.htm> (emigratie)

<http://dijkgraaf.org.benelux.htm> (toegang tot genealogy benelux netring)

<http://web.inter.nl.net/hcc/Hanshoman.Free/> (veel Drentse geslachten)

<http://members.tripod.lycos.nl/mhollants/iexplorer.htm> (familieberichten)

U begint bij de wortels

U eindigt bij *COPYRIGHT!*

Kerklaan 49-51
Groningen
050-5714666

COPYRIGHT!

Uw partner in opmaak & repro

Osloweg 97a
Groningen
050-3188034

www.copy-right.nl

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Elko van der Laan

Nieuw verschenen boeken

Boerderijenboek Oude Groninger Veenkoloniën. Kleinemeer, Kalkwijk, Borgercompagnie, Tripscompagnie. Stichting Boerderijenboek Oude Groningse Veenkoloniën. Uitg. RegioPROjekt, Groningen 2000, ISBN 90502815432, 440 blz., geb., rijk geïllustreerd, 1 losse kaart, f 169,95

Dit goed en mooi uitgevoerd boekwerk begint met een twaalfstal hoofdstukken over onderwerpen als: Geschiedenis van de vervening, Sier- en moestuinen in de Groninger Veenkoloniën, de Doopsgezinde kolonie op Kalkwijk, de Veenkoloniale boerderij en Het dorpje Lula. Deze uitgebreide inleiding geeft een goede indruk van het ontstaan en de geschiedenis van het gebied. Aansluitend volgen de boerderijbeschrijvingen met bewonerslijsten. Vaak worden de eerste meiers al vermeld, zoals in het *Caartboek van Sappemeer* opgetekend.

Het is zondermeer spijtig te moeten constateren dat men niet de moeite heeft genomen het boek van een register te voorzien om de vele namen overzichtelijk aan onderzoekers en geïnteresseerden aan te bieden. Waarom deze omissie?

Daarnaast hebben enkele reacties de redactie van dit blad bereikt over de bewonersgegevens bij de boerderijbeschrijvingen. Bepaalde data zijn niet correct weergegeven en/of er zijn verschillen in gegevens op verschillende plaatsen.

Het blijft dus zaak gevonden resultaten altijd op hun juistheid te controleren!

Musselkanaal. Een verhaal over turf, groei en bedrijvigheid. B. Roossien. Uitg. Banga Book Productions, Groningen 2000, ISBN 9080464392, ing., 100 pagina's, geïll.

Veel foto's met nauwelijks tekst. Het is een nieuw boek volgens de succesvolle formule oude foto - nieuwe foto en wat regels tekst. Voor (voormalige) bewoners van Musselkanaal een leuke wijze om vroeger en nu te kunnen vergelijken.

Genealogische Bibliografie van de Provincie Groningen. W.G. Doornbos, Groningen 2001, 168 pag., f 27,50. De derde druk van dit belangrijk boekwerk in de serie *Groninger Bronnen en Toegangen*.

Inventarisatie omvat ruim 2400 boeken en artikelen en de index telt meer dan 8000 verwijzingen naar Groninger families. De inleiding bevat ook een lijst van verschenen boerderijenboeken en veel verwijzingen naar te raadplegen bronnen.

Ter gelegenheid van de Genealogische Dag 2001 en het thema van die dag een willekeurige selectie van boektitels over de Groninger Veenkoloniën:

Voor en tegen de wind. H.A. Hachmer. Uitg. Meinders, ISBN 9072672178. Geschiedenis van de Veenkoloniale binnenvaart. Met veel illustraties.

Borgen en Hofsteden in en rond Hoogezand-Sappemeer. G.N. Schutter. Uitg. Historische Vereniging Hoogezand-Sappemeer. ISBN 9052941416.

Genealogie Hoetjer Veendam, 1981. Geen verdere gegevens bekend.

Azing Jans Venema. Zijn voorouders en nakomelingen. R.K. Aeneae Venema. Eigen uitgave.

Genealogie van een Veenkoloniale familie; de stamvader leefde in Hoogezand.

Boswijk. W.G. Boswijk, Brunssum, 1996. Wortels in Ommelanderswijk (Veendam).

Parenteel Sap. Een schippers- en handelsfamilie uit de Veenkoloniën in de 18^e eeuw. W.G. Doornbos. ISBN 9090114251.

Beperkt onderzoek tot 1811, voorafgegaan door een invoering in de geschiedenis van de Veenkoloniën.

Kroniek van Pekela 1599–1999. D. Kuil. Uitg. Futurum, Ten Boer 1999.

Kroniek ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van de Pekela's.

Nieuw van de bijl. Driehonderdvijftig jaar scheepsbouw langs het Winschoterdiep. G. Blijham en W. Kerkmeijer. Uitg. H.S. Maritiem, 1999, ISBN 9052941815

Uitgebreid verslag van de scheepsbouw langs het Winschoterdiep.

Pekel. De binnenkant van drie dynamische dorpen. A. Tiktak en I. Gerritsen. Uitg. RegioPROjekt, Groningen. ISBN 9050281303

Veel foto's in dit sfeervol boek over Oude -, Boven - en Nieuwe Pekela.

Van Acacialaan tot Zwarthalszwaan: Straatnamen in de gemeente Veendam. J. Jansen-vanWijk. Uitgave Gemeente Veendam, 1995.

Vier eeuwen turfwinning: de verveningen in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel tussen 1550 en 1950. M.A.W. Gerding. Wageningen, s.n., 1995

150 jaar Ter Apelkanaal: fotojubileumboek 1843–1993. S. Giezen e.a., Uitg. Stichting 150 jaar TerApelkanaal, 1993.

Vierhonderd jaar Groninger Veenkoloniën in biografische schetsen. Uitg. RegioPROjekt, 1994.

De nakomelingen van Bene Claassens & Geesjen Meinen: Benus, een veenkoloniaal geslacht. H.Boon. E.u.: s.n., 1994

Veenkoloniale Scheepvaart. Van Koldam, Veendam.

Zeer gedegen boek over alle facetten van de Veenkoloniale scheepsvaart.

Het Veenkoloniaal geslacht Brouwer (De Juis Brouwer) 1550–1992: Schoenmakers, bierbrouwers, zeelieden en landbouwers. A. Brouwer, Zeist, s.n., 1992, geïll. en gen. tabellen, 303 pag. Met literatuuropgave en register.

Zeven op een rij: van Hoogezand tot Stadskanaal. E. van Mondfrans, 1990
Fotoboek van historische gebouwen in de plaatsen Hoogezand, Sappemeer, Zuidbroek, Wildervank, Oude Pekela, Nieuwe Pekela en Stadskanaal.

Vragen en antwoorden

redactie Thijs IJzerman

- Voor de spelregels van deze rubriek: zie *HuppelDePup* nr. 1 van dit jaar, blz. 31
- Adres: Hoendiep 117, 9743 AP Groningen; e-mail: thijs.ijzerman@planet.nl

Antwoorden

1999/41 WOLTHUIS

Voor *Gruoninga* 1988 is een bijdrage ingeleverd over het geslacht Glasius en enkele aanverwante geslachten. In annex 2 wordt beknopt ingegaan op het nageslacht van Pieter Popkes (Slachter).

J. Van Bolhuis, Oegstgeest

2000/22 JANS

Op deze vraag is een vrij uitgebreid antwoord ontvangen (2 blz.) van Edsko Havinga wat door de omvang bij plaatsing teveel ruimte in zou nemen. Belangstellenden kunnen een copie opvragen bij de redacteur van deze rubriek. Een gedeelte van de informatie is overgenomen, maar de vragenstelster mevr. Veldhuis vindt het bewijs niet voldoende dat dit de ouders zijn. De in het h.c. genoemde voormond en oom kunnen nog niet goed worden geplaatst. Raakt de heer Havinga enige generaties kwijt of krijgt mevrouw Veldhuis er vele bij? We houden u op de hoogte. Wordt vervolgd dus.

Wil de heer Havinga zijn adres bekend maken bij de redactie?

2001/9 UUNKES

Aaltjen Uunkes werd geb. 14 en ged. 22 april 1804 te Winschoten, zij tr. 11-2-1824 aldaar Hessel Jurjens Witkop, schipper, geb. 9-9-1796 en ged. 18-9-1796 te Winschoten, z.v. Jurjen Pieters (Witkop) en Trijntje Harms (Doedens). De vader Eltje Uunkes werd volgens mijn aantekeningen begr. 28-2-1810 te Winschoten (volgens vragenstellers 22-3-1810).

A. de Vries, Drachten

2001/17 WOLTHERS

Volgens A. Pathuis, 'Groninger Gedenkwaardigheden' (Teksten, wapens en huismerken van 1298-1814), blz. 83, was Harmanno Wolthers anno 1725 burgemeester van Groningen en uit dien hoofde waarschijnlijk schepper (bestuurder) van het Termunterzijlvest. Meer informatie over Harmanno Wolthers kunt u ongetwijfeld vinden op de Groninger Archieven.

Redactie

VRAGEN

2001/16 CLASENS

Mente Clasens, landbouw, tolmeester, kastelein, ged. 1778, overl. 27-8-1828 te Groningen, tr. 8-12-1799 Antje Jans Kremer, overl. te Groningen. Gevraagd: geboortedatum en -plaats, plaats en datum huwelijk en overlijden Antje Jans Kremer. E.G. ten Cate, Zwolle

2001/17 WOLTHERS

Wie en/of wat was Harmanno Wolthers die vermeld staat op de stenen brugleuning langs de brug van Termunterzijl? Waar kwam de naam Wolthers vandaan en wat is er nog meer over te vermelden? Gaarne zo veel mogelijk inlichtingen over deze en andere Wolthers.

F.H.Even, Borne

2001/18 JANS

Klaas Jans van Noordbroek, tr. te Woltersum in 1730 Anje Sibrandts. Zij was geb. Woltersum in 1701, d.v. Sijbrand Renses en Elske Harmens. Namen kinderen: Sibrant (Woltersum 1731); Peter (Woltersum 1732); Sijbrand (Wittewierum 1733) en Jantjen (Wittewierum 1736). Gevraagd; herkomst, doop en voorouders Klaas Jans. P.J.C. Elema, Groningen

2001/19 GEERTS-PIETERS

Reeds geruime tijd ben ik op zoek naar meer gegevens over het echtpaar Jacob Geerts x Etje Pieters. Zij woonden omstreeks 1757 te Tolbert. Kinderen: Geert (1747), Pieter Teeninga (1751), Hindrik ter Veen ? (1757), Etien (1759), Fenje (1764) en Antje (??).

Roel Teeninga (wil dhr. Teeninga -nogmaals- zijn adres opgeven aan de redacteur?)

2001/20 BERENDS-GEERTS

De laatste dochter Antje huwde waarschijnlijk met Willem Berends (Sebaldeburen 1773). Kan iemand dit bevestigen en wellicht meer gegevens vinden?

Roel Teeninga, adres onbekend

2001/ 21 WIERINGA

Simon Albers tr. Thesinge 14-11-1745 Anje Luijtjes (geen herkomst van beiden opgegeven). Anje kan zijn geb./ged. (als Anneke) te Garnwerd/Oostum 31-3/11-4-1721 als dochter van Luijtjen Jans en Dieuwerke Hansen.

Uit het huwelijk van Simon en Anje, wonend te Oostum, werden gedoopt te Garnwerd/Oostum: Luitjen 22-10-1747 (nakomelingen noemen zich Wieringa), Deverke 30-10-1749, Corneliske 6-2-1752, Albert en Jean (sic) 25-12-1753, Greetjen 16-5-1756, Claas en Bouke 25-6-1758 en Albert 21-3-1762. Gevraagd: herkomst van Simon en Anje, en hun voorgeslacht.

C.H. van Wijngaarden, Breda

2001/22 HINDRIKS en LUBBERTS.

Hindrik Hindriks tr. ca. 1630 (Winschoten?) met Geeske Lubberts (broer Geert x Lamme). Kinderen: Wupke, Hindrik, Jurjen, Lubbert en Aeldert. Gevraagd voorouders van Hindrik en Geeske.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

e-mail: antonia.veldhuis@hetnet.nl

2001/23 GEERTJE JANS

Hindrik Hindriks, zoon van bovengenoemd echtpaar, tr. (1) Geertje Jans en tr. (2) Wije Hindriks. Voorouders van Wije zijn bekend. Geertje heeft twee zussen: Hemke en Greetje Jans. Gevraagd ouders van de drie zussen Jans.
Antonla Veldhuis, Veenwouden

2001/24 AELRIX

Grietje Aelrix (× 1672 Jan Dercks), Tiacktjen Aelrix (× 1661 Cornelis Phebes), Edze Aelrix (× 1665 Woltje Jans) en Jan Aelrix hebben ooms Jacob Graver en Tiart Jans. Gevraagd de ouders van deze Aelrix kinderen.
Antonla Veldhuis, Veenwouden

2001/25 FOCKES

Bij de verdeling van de goederen van Anna Elties (RA Westerlee 21-4-1645) worden genoemd Sicko Fockes, overleden Ide Fockes (× Tammo Willems), Focktjen Fockes (× Jan Gerdts van Loon) en Aleijt Fockes (× Harbert Abels). Verder zijn erfgenaam de onmondige kinderen van Jantien Bottes (waarvoor de vader Botte Jans en voormond Focko Popkens) en haar gehuwde dochter Gepke met echtgenoot Hinrick Gerdts. Wie kan de laatste 5 personen plaatsen? Waar woonden ze? Aktes? Welke Focko was de eerste man van Anna Elties? Enz.
Piet Bos, Zwolle

2001/26 en 2001/27 vervallen

2001/28 CLANT/KLANT

Mijn eerste gevonden voorvader was Gerrit Jansz Clant. Hij trouwde waarschijnlijk op 22 augustus 1671 in Hoorn (NH) met Elbroich Louris. Gezien de voornaam van de vrouw ben ik ervan overtuigd dat dit 'mijn' Gerrit Jansz. is. In 1909 is een genealogie gepubliceerd van de 'Ommelander Clanten'. Deze genealogie werd samengesteld door de heer Kymmel. In zijn epiloog meldde hij dat hij, met anderen, geen aansluiting had kunnen vinden met de 'Noordhollandse Klanten'. Volgens mij moet er een verbinding via Kampen zijn. Nu moet ik natuurlijk nog naar het gemeentearchief van Kampen maar heb toch al een paar vragen. Dat zijn de volgende:

1. Is het bekend of er, naast het onderzoek van Kymmel, nog andere onderzoeken naar de 'Clanten' hebben plaatsgevonden?
2. Van de 'Ommelander Clanten' zijn er verschillende naar Kampen gegaan. Is het bij iemand bekend welke 'Clanten' er naar Kampen zijn gegaan?
3. De volgende literatuur heb ik kunnen bekijken: 'Ommelander Geslachten, het nageslacht van Jacob Sijbolts, landbouwer te Warffum en Geertruid Cornelis'; 'De Wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen Adel', beschreven door J.B. Rietstap; A.J. van der Aa, 'Biographisch Woordenboek der Nederlanden'; 'De Ommelander Borgen' door Mr. J.A. Feith en 'Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit kerken van Nederland' door Mr. P.C. Bloys van Treslong en Mr. J. Belonje. Zijn er nog andere publicaties die met het geslacht Clant te maken hebben?

P.T. Klant, Petten

Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

• Voorzitter	J.W.H. van Campen	De Hop 4 <i>jwh@dolfijn.nl</i>	9301 PM Roden 050 – 501 82 14
• Vice-voorzitter (Afgevaardigde)	M.J. IJzerman	Hoendiep 117 <i>thijs.ijzerman@planet.nl</i>	9743 AP Groningen 050 – 311 97 07
• Secretaris (Piv. afgevaardigde)	E. Landzaat	Boeg 106 <i>eddylandzaat@home.nl</i>	9733 ER Groningen 050 – 573 57 74
• 2e Secretaris	N.T. De Oude	Turfsingel 35 <i>ntdeoude@wxs.nl</i>	9712 KJ Groningen 050 – 318 95 55
• Penningmeester	A. Kaman-Broekhuizen	Tammingastraat 9 <i>annet@kaman.nl</i>	9978 PA Hornhuizen 0595 – 48 70 74
• Overige leden (DIP en Webmaster)	F. Roobol-Lintelo	Isebrandtsheerd 93 <i>roobol@kvi.nl</i>	9737 LK Groningen 050 – 541 67 47

Redactie HuppelDePup

J.W.H. van Campen	De Hop 4	9301 PM Roden	050 – 501 82 14
H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	050 – 525 33 33
J.B. Kranenburg	Westinghousestraat 36 ^A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Valge 3	9965 PD Leens	0595 – 57 19 92
A. Veldhuis	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veenwouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

Contactdienst (CALS)

T.K.J. Wagenaar	Spieghelstraat 103	9721 JT Groningen	050 – 526 67 01
-----------------	--------------------	-------------------	-----------------

Knipseldienst

F. Renssen	Hoofdweg 396	9765 CT Paterswolde	050 – 309 40 55
------------	--------------	---------------------	-----------------

Afdelingsbibliotheek

Mevr. F. Roobol-Lintelo (adres zie hierboven). Bibliotheek te raadplegen na afspraak.

Kin'n wie joe help'n?		BBS	Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	Heraldiek	HazaData	NGV algemeen	ProGen	Internet	Kadaster	Notarieel
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
M.J. de Lange	058 – 280 24 85				✓	✓		✓					
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07				✓	✓		✓	✓			✓	✓
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14				✓	✓							
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33				✓	✓			✓				
Mw. A. Veldhuis	0511 – 47 58 98				✓	✓							
P. Molema	079 – 342 36 80	✓	✓					✓			✓		
R.O. Roffel	050 – 577 04 01							✓					
Mw. F. Roobol	050 – 541 67 47										✓		
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01			✓						✓			
E. Landzaat	050 – 573 57 74								✓	✓			
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97							✓					

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
EN REGIO-INDELING**

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Eddy Landzaat, Boeg 106,
9733 ER Groningen